

Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **måndagen den 25 mars 2024 i Förvaltningsbyggnaden, Sessionssalen kl 09:00** för att behandla följande ärenden:

Ärende

1. Upprop
2. Val av justerare
3. Godkännande av ärendelista
4. Meddelanden ks 240325
Dnr 2024-00088
5. Redovisning av delegerade ärenden
6. Månadsrapport 2024 - kommunstyrelsen
Dnr 2024-00105 04
7. Månadsrapport 2024 - kommunen
Dnr 2024-00106 04
8. Verksamhetsplan för kommunstyrelsen för 2024
Dnr 2023-00489 101
9. Styrgrupp och arbetsgrupp för framtidens utveckling av Strandängarna (två från oppositionen ska utses)
Dnr 2024-00092 101
10. Medfinansiering till flygbilsprojektet för åren 2024-2025
Dnr 2024-00046 04
11. Budgetprocess och omvärldsbevakning under 2024 avseende budget 2025
Dnr 2024-00103 04
12. Kommunens internkontrollplan 2023 - uppföljning
Dnr 2023-00534 101

Ärende

13. Årsredovisning samt sammanställd redovisning för kommunen och de kommunala bolagen/stiftelsen av 2023 års verksamhet
Dnr 2024-00076 04
14. Ägardirektiv Kalix Nya Centrum KB - revidering
Dnr 2023-00372 101
15. Detaljplan för del av Strandängarna, Kalix 4:13 m fl
Dnr 2023-00441 302
16. Tilläggsanslag för driftkostnader 2024 för plan, mark och exploatering - samhällsbyggnadsnämnden
Dnr 2024-00097 04
17. Beslut om revidering av ram för långfristiga lån år 2024
Dnr 2024-00131 04
18. Åtterrappport 2023 nämnddialog - utveckling av demokrati, inflytande och information -samtliga nämnder
Dnr 2023-00533 101
19. Revidering av Kalix kommun ANDT plan till ANDTS plan
Dnr 2024-00041 101
20. Lokalnyttjande - Lokalbanken (rapport) 2024
Dnr 2024-00053 101
21. Undertecknande av CEMR-deklarationen
Dnr 2024-00042 101
22. Motionssvar - Löne- och flyttkostnadsbonus till den som väljer anställning inom kommunalt bristyrke
Dnr 2023-00298 103
23. Motionssvar - Utmaningsrätt på kommunal verksamhet
Dnr 2023-00446 103

2024-03-25

KALIX KOMMUN

Kommunstyrelsen

§

Meddelanden

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av meddelandena och beslutar lägga dem till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Nedanstående meddelanden föreligger:

- 1 Dnr 2024-00080
Protokollsutdrag 15 februari 2024, § 17 undantag inköp av fossildriven lätt lastbil.
- 2 Dnr 2024-00074
Från Swedish Lapland Visitors Board gästnattsstatistik i Norrbotten.
- 3 Dnr 2024-00063
Statsbidrag till kommuner för att förbereda, starta, utöka eller förbättra verksamhet enligt metoden Bostad först.
- 4 Dnr 2023-00054
Från Svenska Samernas Riksförbund begäran om konsultation frågor som rör det samiska folket.
- 5 Dnr 2023-00361
Uppföljning ägardirektiv 2023-07-01-2023-12-31 Energikontor i Norr AB.
- 6 Dnr 2024-00112
Protokoll från RKM arbetsutskottsmöte nr 1 2024-02-24.
- 7 Dnr 2024-00117
E-nämndens protokoll den 22 februari 2024.
- 8 Dnr 2024-00119
Näringslivsrådets protokoll den 12 februari 2024.
- 9 Dnr 2024-00129
Från KPA meddelande till kommunen om utbetalning av premiebefrielseförsäkring med 747 706 kr.

Redovisning delegerade ärenden

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar godkänna redovisningen av delegationsbeslut punkterna 1-5.

Beskrivning av ärendet

Till service- och kommunikationsenheten har anmälts att beslut med stöd av delegation har fattats i följande ärenden:

1

Service- och kommunikationsenheten meddelar att beslut fattats om remittering av framställningar och överlämnade av ärenden för handläggning.

2

Arbetsgivarenheten meddelar att beslut fattats om remittering av framställningar och överlämnade av ärenden för handläggning.

3

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts protokoll den 15 januari 2024, § 1-5 samt kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts protokoll den 12 februari 2024, § 13-17.

4

Dnr 2024-00072

Patrik Fallström, säkerhetschef har den 19 februari 2024, enligt kommunstyrelsens delegationsordning 10.1 Upphandling och undertecknande av enstaka som tidsbundna kontrakt för leverans av varor och tjänster, tecknat avtal med Cosafe technology AB för leverans av deras digitala plattform för kriskommunikation, larm och incidenthantering till Kalix kommun för perioden 2024-02-29-2027-02-28.

5

Dnr 2024-00077

Susanne Andersson, kommunstyrelsens ordförande har den 21 februari 2024, enligt kommunstyrelsens delegationsordning 13.1 Beslut i brådskande ärende, beslutat nominera Mikael Engren (S) som ordinarie och Rose-Marie Henriksson (S) som ersättare i Perämerenkaari – Bottenviksbågen gränsöverskridande trafikforum.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 27

Dnr 2024-00105 04

Månadsrapport 2024 - kommunstyrelsen**Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut**

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår, att kommunstyrelsen beslutar godkänna ekonomienhetens redovisning samt lägga månadsrapporten för januari-februari 2024 till handlingarna.

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår därefter, att kommunstyrelsen ska vidta åtgärder för en budget i balans som ska presenteras vid kommunstyrelsens sammanträde den 27 maj 2024.

Beskrivning av ärendet

Ekonomienheten har upprättat månadsrapport för kommunstyrelsen perioden januari – februari 2024.

Kommunstyrelsen

tkr	Årsbudget 2024	Prognostiserat utfall 2024	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	2 427	2 427	0
Revision	1 275	1 275	0
Överförmyndare	1 967	1 967	0
Valnämnden	700	700	0
Kommunstyrelsen	13 569	13 569	0
Ekonomienheten	19 968	19 968	0
Arbetsgivarenheten	18 009	18 659	-650
Kommundirektör	10 804	10 804	0
Näringslivsenheten	4 673	4 673	0
Service & kommunikation	7 893	7 893	0
Säkerhetsenheten	2 498	2 498	0
IT	13 673	14 023	-350
Resultat	97 456	98 456	-1 000

Helårsprognos

Ett resultat som innebär en negativ budgetavvikelse med ca 1 mkr prognostiseras vid årets slut.

Underskottet är hänförligt till arbetsgivarenheten som innefattar budget för kommunens friskvårdssatsning. Nyttjandet av friskvårdssatsningen har fortsatt öka och efter budget 2024 var beslutad ökade kostnaderna

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

ytterligare i december och utfallet för 2023 blev 2,7 mkr, vilket gör att utfallet i år prognostiseras resultera i en negativ avvikelse på 350 tkr. En negativ budgetavvikelse på 300 tkr i slutet på året prognostiseras även för de ökade kostnader som till stor del beror på digitalisering samt överflyttning av arbetsgivarenhetens verksamhetssystem till molnbaserade tjänster.

IT-enhetens budget för kommunens övergripande telefonabonnemang prognostiseras göra ett underskott på 350 tkr där underskottet är hänförligt till det avtal som gjorde så att alla fasta telefonnummer även blev mobilnummer. Kostnaderna har efter det nya avtalet ökat succesivt samtidigt som abonnemangen blir allt fler.

Åtgärder för budget i balans

Kostnader följs upp och analyseras kontinuerligt, restriktivitet tillämpas där det är möjligt och ett synsätt där hela förvaltningens resurser iakttas gemensamt.

Faktorer som kan påverka resultatet

Allmän prisökning vad gäller varor och tjänster. Under kommundirektörens ansvar ligger lokalbankens budget vilket prognostiseras hålla sig inom sin budget om lokalbankens kostnader håller sig i paritet med kostnader föregående år. Gällande budgetposten KS till förfogande finns utrymme för ytterligare beslut med ca 600 tkr vilka planeras tas i anspråk under året.

Förslag på sammanträdet

Susanne Andersson (S): Kommunstyrelsen ska vidta åtgärder för en budget i balans som ska presenteras vid kommunstyrelsens sammanträde den 27 maj 2024.

Ordförande ställer Susanne Anderssons (S) förslag för röstning och finner att kommunstyrelsens arbets- och personalutskott bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Ekonomienhetens rapport

KALIX KOMMUN

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
17(46)

Sammanträdesdatum
2024-03-11

§ 28

Dnr 2024-00106 04

Månadsrapport 2024 - kommunen

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår, att kommunstyrelsen beslutar godkänna ekonomienhetens redovisning samt lägga månadsrapporten för januari – februari 2024 till handlingarna.

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår därefter, att kommunstyrelsen beslutar uppmana nämnderna att vidta åtgärder för en budget i balans som ska presenteras till kommunstyrelsens sammanträde den 27 maj 2024.

Beskrivning av ärendet

Ekonomienheten har upprättat månadsrapport för kommunen perioden januari – februari 2024.

Kalix kommun

Januari – februari 2024

	Årsbudget	Budget jan-feb	Utfall jan-feb	Helårsavvikelse	Helårsprognos
Total					
Intäkter	-437 770	-73 694	-50 518	3 055	-440 825
Personalkostnad	982 806	158 361	158 931	-6 821	989 627
Övriga kostnader	579 255	102 008	88 300	-5 712	584 967
Avskr och internränta	103 541	17 269	16 085	575	102 966
Resultat	1 227 832	203 944	212 798	-8 903	1 236 735

Förslag på sammanträdet

Susanne Andersson (S): Uppmana nämnderna att vidta åtgärder för en budget i balans som ska presenteras till kommunstyrelsens sammanträde den 27 maj 2024.

Ordförande ställer Susanne Anderssons (S) förslag för röstning och finner att kommunstyrelsens arbets- och personalutskott bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Ekonomienhetens rapport

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 29

Dnr 2023-00489 101

Verksamhetsplan för kommunstyrelsen för 2024

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår, att kommunstyrelsen beslutar godkänna förslag till verksamhetsplan för kommunstyrelsen för år 2024.

Beskrivning av ärendet

Enhetschef för service- och kommunikationsenheten Jenni Yli meddelar i tjänsteskrivelse den 4 mars 2024, att i förslaget till verksamhetsplan har kommunfullmäktiges uppdrag som kommunfullmäktige gett till kommunstyrelsen konkretiserats i form av åtgärder med bärighet mot de övergripande målen.

Verksamhetsplanen visar vilka aktiviteter kommunstyrelsen behöver genomföra för att säkerställa att kommunfullmäktiges mål och visioner förverkligas. Verksamhetsplanen har ett ettårsperspektiv för att följa tidsperspektivet i mål och budgetarbetet. Kommunstyrelsens verksamhetsplan fungerar som ett uppdrag till verksamheterna för att omsätta mål och vision i praktiken. Åtgärder från beslutade program och handlingsplaner där kommunstyrelsen har ett ansvar för genomförandet ska inarbetas i verksamhetsplanen. Syftet är att uppnå en mer sammanhållen styrning med minskad styrträngsel, färre målkonflikter samt en ökad möjlighet till tydliga prioriteringar.

För att följa utvecklingen och bedöma måluppfyllnad har indikatorer identifierats och beslutats. Under hösten har kommunstyrelsen genomfört riskanalyser. De identifierade riskerna har omhändertagits i kommunstyrelsens internkontrollplan. Kommunstyrelsens internkontrollplan behandlas i separat ärende.

Beslutsunderlag

Enhetschef för service- och kommunikationsenheten Jenni Ylis tjänsteskrivelse den 4 mars 2024.

KALIX KOMMUN

Kommunstyrelsen

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
10(22)

Sammanträdesdatum
2024-02-26

§ 30

Dnr 2024-00092 101

Styrgrupp och arbetsgrupp för framtidens utveckling av Strandängarna

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar utse kommunstyrelsens politiska ledningsgrupp, ordförande och vice ordförande i nämnderna samt 2 personer från oppositionen i kommunstyrelsen som styrgrupp för en attraktiv, hållbar och tillgänglig utveckling av Strandängarna.

Kommunstyrelsen beslutar även ge kommundirektören i uppdrag, att tillsätta en förvaltningsövergripande arbetsgrupp. Den ska ta fram förslag på en långsiktig plan för framtidens utveckling av Strandängarna och fortlöpande återkoppla till den politiska styrgruppen och förslag till beslut lyfts till Kommunstyrelsen.

Reservation

Linda Frohm (M), Sandra Bergström (M), Rickar Mohss (L), Carl Otto Gählmán (FIK) och Kristina Karlsson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Linda Frohms förslag.

Beskrivning av ärendet

Susanne Andersson (S), Mikael Engren (S), Robert Fredriksson (C) och Sven Nordlund (MP) meddelar i skrivelse den 22 februari 2024, att det finns sedan tidigare ett antal framtagna dokument med mål och aktiviteter för att utveckla strandängarna samt en plan för utveckling av besöksnäringen som behöver analyseras och utvecklas för att passa in med framtidens utmaningar.

Ett attraktivt Kalix förutsätter att det finns engagerade människor som tillsammans vill göra Kalix bättre. Fler som stannar i Kalix både som genomfartsresenärer och övernattande gäster är positivt för samhällsutvecklingen. En väl utvecklad besöksnäring leder till ökad handel, logi, restaurang och shopping och ett attraktivt centrum.

Det finns ett samverkansavtal och ett tomträttsavtal som gäller med en entreprenör på Kalix Camping.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar utse kommunstyrelsens politiska ledningsgrupp, ordförande och vice ordförande i nämnderna samt 2 personer från oppositionen i kommunstyrelsen som styrgrupp för en attraktiv, hållbar och tillgänglig utveckling av Strandängarna.

Kommunstyrelsen beslutar även ge kommundirektören i uppdrag, att tillsätta en förvaltningsövergripande arbetsgrupp. Den ska ta fram förslag på en långsiktig plan för framtidens utveckling av Strandängarna och fortlöpande återkoppla till den politiska styrgruppen och förslag till beslut lyfts till Kommunstyrelsen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KALIX KOMMUN

Kommunstyrelsen

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
11(22)

Sammanträdesdatum
2024-02-26

Förslag till beslut på sammanträdet

Linda Frohm (M): Ärendet återremitteras för en bearbetning av ärendet med syfte, mål, beredning i Ksapu och en kostnadskalkyl.

Beslutsgång

Ordförande ställer Linda Frohm (M) förslag om återremiss för röstning och finner att kommunstyrelsen avslår Linda Froms förslag om återremiss.

Protokollsutdrag skickas till

Samtliga valda i styrgruppen

Samtliga nämnder

Maria S Henriksson, kommundirektör

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll den 26 februari 2024

(Signerat, SHA-256 73EAAF4FABD36273DF6D136125AA5C9613DBD0AE8A85761F9C007F0639E8C337)

Sida 11 av 23

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 26

Dnr 2024-00046 04

Medfinansiering till flygbilsprojektet för åren 2024-2025**Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut**

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår, att kommunstyrelsen beslutar att åren 2024–2025 bidra med 100 000 kr årligen till flygbilsprojektet. Medel fördelas från kommunstyrelsen till förfogande.

Kalix kommuns anställda uppmanas välja detta resealternativ om flyg undantagsvis väljs som färdssätt under tjänsteresor.

Beskrivning av ärendet

Ekonomichef Jeanette Larsson meddelar i tjänsteskrivelse den 6 mars 2024, att avdelningschef teknisk försörjning Per Nilsson meddelade i tjänsteskrivelse den 6 december 2022 att kommunstyrelsen har i dnr 2018–00286, tidigare beslutat att från 2019 bidra med 100 000 kr per år under perioden 4 april 2019 – 3 april 2023 till flygbilsprojektet. Fortsatt medfinansiering år 2023 beslutades i diarienummer 2023–00683.

Med anledning av att Trafikverket förlängt projektet med två år och beslutat finansiera åren 2024–2025 med 5 mkr årligen och Region Norrbotten 4 mkr så har Regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) uppmanat övriga parter att besluta om medfinansiering i paritet med tidigare år, 100 000 kr årligen, även för åren 2024–2025.

Regionala kollektivtrafikmyndigheten och Länstrafiken i Norrbotten har tillsammans med Trafikverket arbetat för att förbättra möjligheten att resa kollektivt till och från Luleå Airport. Ett gemensamt förslag på anslutningstrafik med bil under en försöksperiod har därför utformats. Kommuner utan egen flygtrafik kan få förbättrad tillgänglighet om anslutningarna till relativt närliggande flygplatser förbättras. I första hand i de norra delarna av landet där avstånden till exempelvis Stockholm är långa.

Försöket har pågått sedan 2016. Haparanda, Jokkmokk, Älvsbyn och Övertorneå kommuner har deltagit i projektet. Sedan 2019 har även Kalix deltagit.

Projektet syftar som ovan nämnt att förbättra möjligheten att resa kollektivt. Om Kalix kommun inför i sina riktlinjer för resande att anställda om möjligt väljer flygbil i stället för reguljär flygtaxi finns möjlighet att bespara resekostnader som reducerar den totala kostnaden för kommunen.

Sammanfattning av ärendet

Flygbilsprojektet är ett samarbete mellan flera aktörer för att förbättra möjligheten att resa kollektivt till och från Luleå Airport.

KALIX KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
14(46)

Sammanträdesdatum
2024-03-11

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott

Jämställdhetsanalys

Kollektivtrafiken inte bara ett transportmedel utan också en investering i ett mer jämställt och hållbart samhälle. Fler kvinnor än män använder kollektivtrafiken, koldioxidutsläppen minskar och arbetsmarknaderna vidgas när det blir billigare och lättare att resa.

Beslutsunderlag

Ekonomichef Jeanette Larssons tjänsteskrivelse den 6 mars 2024.
E-post från Mats Aspemo, RKM, daterad den 28 februari 2024.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 30

Dnr 2024-00103 04

**Budgetprocess och omvärldsbevakning under 2024
avseende budget 2025****Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut**

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår, att kommunstyrelsen beslutar godkänna kommunstyrelsens redovisning i Budgetberedning 2025 inför kommunfullmäktiges budgetbeslut i juni 2024.

Beskrivning av ärendet

Ekonomichef Jeanette Larsson meddelar i tjänsteskrivelse den 5 mars 2024, att inför fullmäktiges budgetbeslut i juni 2024 gällande budget 2025 och ekonomisk plan 2026–2027 startar budgetprocessen under vintern 2023-2024 med att styrelsen och nämnder började arbeta med bifogad rapport Budgetberedning 2025 i kommunens verksamhetssystem Stratsys.

Den 26 februari publicerade Sveriges kommuner och Regioner (SKR) årets första skatteunderlagsprognos (cirkulär 24:16) och nämndernas tekniska ramar räknades fram i budgetunderlaget kallat prislappsmodellen som kommunen arbetar med från och med budgetprocess 2022. Kortfattat innebär det att modellen i ett första steg ger objektiva tekniska budgetramar utifrån prislappar och demografi till nämnderna. Prislappsramarna (äldreomsorg, IFO, insatser enligt LSS/SFB, förskola, fritids, grundskola, gymnasiet och grundläggande vux) innebär ett utgångsläge med genomsnittlig kvalitet på verksamheten: de intäkter som kostnadsutjämningen prognostiseras att ge utgör de tekniska ramarna för dessa verksamheter. Övriga nämnder/verksamheter har tekniska ramar som utgår från föregående år, med en eventuell justering endast utifrån hur demografin påverkar. Det sistnämnda gäller således för kommunstyrelsen. Budgetprocessen utgår från de intäkter (skatter & statsbidrag) som kommunen har tillsammans med finansiella mål och verksamhetsmål.

Själva prislappsmodellen ger också en tydligare koppling mellan investeringar och drift. Vanligtvis finns ett prioriteringsutrymme som används till politiska prioriteringar. I bifogad bilaga finns Kommunstyrelsens förslag på politiska prioriteringar. Prioriteringarna bör utgå från kommunfullmäktiges mål och vision. Utifrån det strama samhällsekonomiska läget och utsikterna närmsta framtiden utifrån de stora investeringar som pågår i Kalix kommun och innebär ökad låneskuld samt ökade driftskostnader för kommunen är det även viktigt att styrelsen och nämnderna tar fram förslag på effektiviseringar för att ge budgetberedningen förslag på möjligheter att finansiera nödvändiga prioriteringar/utökningar.

Investeringsäskanden görs också i detta underlag och tabellen där dessa fylls i är mer specificerad än tidigare för att ge bättre planeringsförutsättningar, en mer specificerad budget med de avskrivningskostnader som belastar driften framåt utifrån de investeringsbeslut som tas.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Beslutsunderlaget ska förhandlas fackligt och nämndsbehandlas senast sista mars. Under april sammanträder budgetberedningen och bearbetar ett förslag till fördelning av budgetramar till nämnderna som kommunstyrelsen behandlar i slutet på april. Under april/maj beslutar styrelsen och nämnderna deras konsekvensbeskrivningar av kommunstyrelsens första förslag. I slutet på maj går budgetberedningens slutgiltiga förslag vidare till beslut i kommunstyrelsen och senare kommunfullmäktige i juni.

Kommunens mål och vision som kommunfullmäktige fattat beslut om i juni 2023 utgör grunden som budgetarbetet i Kalix kommun ska utgå ifrån.

Kommunstyrelsens omvärldsbevakning gällande sina verksamhetsområden framgår av bifogad bilaga Budgetberedning 2025 (Kommunstyrelsen).

Jämställdhetsanalys

Lika lön för lika arbete som arbetsgivarenheten lyfter i sin analys är en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna i samhället. Lika lön är en viktig grund för det mesta. Att fortsätta utveckla föräldraskapsstödet är särskilt viktigt ur jämställdhetsperspektivet, en viktig förutsättning är att få med papporna, även om arbetet i sig påverkar alla barn positivt: både flickor och pojkar. Satsningar för att förbättra arbetsmiljö, öka frisknärvaro – bättre hälsa hos medarbetare i kommunen, förbättrade rutiner m m påverkar i större grad kvinnors vardag eftersom det är fler kvinnor än män anställda i kommunen, men är i övrigt könsneutralt och ger goda effekter för både män och kvinnor.

Beslutsunderlag

Ekonomichef Jeanette Larssons tjänsteskrivelse den 5 mars 2024.
Se bifogad bilaga.

Kommunstyrelsen

Uppföljning av internkontrollplan 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna uppföljning av kommunens internkontrollplan 2023 enligt bilaga *Kommunövergripande internkontroll 2023*.

Beskrivning av ärendet

Genom att årligen besluta om en internkontrollplan (dnr 2022-00664 för år 2023) formuleras obligatoriska kontrollmoment vilka gäller för samtliga nämnder/styrelse. Detta medför en gemensam standard för kommunens interna kontroll. Utöver de kommunövergripande obligatoriska kontrollmomenten kompletterar de olika facknämnderna sina internkontrollplaner med egna nämndspecifika kontrollområden.

Krishantering – för kommunen sammanfattande kommentar

Samtliga nämnder har upprättat en krisplan/krisberedskapsplan.

Informationssäkerhet – för kommunen sammanfattande kommentar

Informationssäkerhetsmodulen i Stratsys används för att identifiera risker gällande informationssäkerhet i kommunen. Kontrollmomentet var att minst 75 % av de identifierade riskerna skulle vara åtgärdade och avslutade. Nämnderna har berättat om sitt arbete med informationssäkerhet i sina respektive uppföljningar och generellt är bedömningen att ett medvetet arbete med risker sker.

Gällande att säkerställa att rutiner finns och efterföljs för inlämnande av nycklar/ID-kort/taggar och avslut av användare/personlig systemlicens vid avslut/förändring av tjänst så rapporterar flera av nämnderna att brister finns. Kommunstyrelsen lyfter att IT arbetar med att införa ett verktyg för on-/offboarding som kan stödja verksamheterna i ett förbättringsarbete under år 2024.

Säkerställande att ramavtal eller upphandlingskontrakt finns och att avtalade priser och annat i avtalet följs – för kommunen sammanfattande kommentar

Årets kontroll syftar till att säkerställa att leverantörsfakturor som kommunen mottar betalas i tid. Kommunstyrelsen, fritids- och kulturnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden redovisar att de betalar 80-93 % av fakturorna i tid inom sina stickprov. Övriga två nämnder betalar dem i tid i 100 % av kontrollerna. Efter införandet av nytt fakturahanterings- och e-handelssystem är förväntningen att denna process förbättras eftersom inköpet attesteras i förväg och fakturan senare hanteras per automatik och därmed betalas i tid.

Direktupphandlingar – för kommunen sammanfattande kommentar

Överstiger i något fall det samlade inköpsvärdet gränsen för direktupphandling? En direktupphandling enligt LOU är möjlig att göra om värdet uppgår till högst 700 000 kronor (sedan 1 feb 2022), inklusive värdet av eventuella options- och förlängningsklausuler. Stickprov gällande direktupphandlingar har kontrollerats av

varje nämnd och samtliga nämnder/styrelsen rapporterar att deras bedömning är att 100 % av kontrollerade inköp ligger inom direktupphandlingsgränserna. Vikten av att dokumentera och diarieföra direktupphandlingar lyfts av kommunstyrelsen. Utbildningsnämnden och socialnämnden rapporterar goda rutiner och pågående utvecklingsarbete gällande detta. Kommunens Inköpscontroller är anställd under kommunstyrelsen och har startat arbetet med ett spendanalys-verktyg samt att se över behovet av en avtalsdatabas som komplement till e-handelssystem.

Redovisning/ hantering av moms – för kommunen sammanfattande kommentar

Stickprov av fakturor inom något av områdena; fordon, bostäder eller representation har genomförts av nämnderna: rätt redovisning av moms har kontrollerats. Samhällsbyggnadsnämnden har funnit avvikelser inom området bostäder i sin investeringsredovisning och rättelser har gjorts. Socialnämnden har också funnit brister där fakturor gällande bostäder delas mellan olika verksamheter. Utbildnings- och informationsinsatser planeras som åtgärd.

Säkerställa att policy, regler och riktlinjer är korrekta och aktuella i författningssamlingen – för kommunen sammanfattande kommentar

I dagsläget finns det en hel del dokument som skall efterlevas. För att kunna efterleva dessa dokument måste de hela tiden granskas så att de är korrekta och uppdaterade. Samhällsbyggnadsnämndens resultat visar att två av fem kontrollerade dokument är inaktuella och behöver tas bort. Vidare visar kontrollen att två dokument behöver revideras och att ett dokument saknas men kommer beslutas om i början av 2024. Övriga nämnder har 100 % måluppfyllelse i sina kontroller med korrekta dokument.

Korrekt lön och arvoden – för kommunen sammanfattande kommentar

Arbetsgivarenheten har utfört kontroll av att 25 personer (anställda och förtroendevalda) har fått korrekta löne- och arvodesutbetalningar. Samtliga personer, i urvalet har haft korrekt lön och arvode vid jämförelsen av oktober och november månads utbetalning 2023, men några av personerna i urvalet har inte haft utbetalningar under de kontrollerade månaderna.

Korrekt rapporterad pension – för kommunen sammanfattande kommentar

Syftet med detta kontrollmoment är att löpande säkerställa att rätt pension är rapporterad. Stickprov av rapporterat pensionsunderlag från lönesystemet Visma jämförs med registrerade uppgifter hos pensionsförvaltare. Alla kontrollerade personer i urvalet som har rapporterats in till pensionsförvaltare stämmer överens med uppgifter i rapport från Visma lönesystem.

I tjänsten

Jeanette Larsson

Jeanette Larsson
Ekonomichef

KALIX KOMMUN

TJÄNSTESKRIVELSE
2024-03-19

Sidan 1 av 1

Vårt diarienummer
2024-00076

Kommunstyrelsen

Årsredovisning samt sammanställd redovisning för kommunen och de kommunala bolagen/stiftelse av 2023 års verksamhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna:

- resultatet för år 2023, enligt det externa resultatet +12,1 miljoner kronor samt efter balanskravsjusteringar +5,3 mkr miljoner kronor.
- att ingen avsättning kan göras till resultatutjämningsreserven, och inga medel tas i anspråk ur resultatutjämningsreserven.
- årsredovisningar samt den sammanställda redovisningen för år 2023.
- bevilja styrelsen, nämnderna, bolagen, beredningarna samt kommunens förtroendevalda i dessa organ ansvarsfrihet.

Beskrivning av ärendet

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige av 2023 års verksamhet och ekonomi enligt kommunallagen 11 kap §§ 19–21. Se bilaga Årsredovisning 2023. Det externa resultatet visar ett överskott på 12,1 miljoner kronor och efter avstämning mot kommunallagens balanskrav visar det justerade resultatet ett överskott på 5,3 miljoner kronor. Årets redovisade resultat innebär att kommunfullmäktiges beslutade utgiftstak på 99,8 % uppnås då utgiftstaket uppgår till 99,0 %. Av årets resultat avsätts inget till resultatutjämningsreserven.

I tjänsten

Jeanette Larsson

Jeanette Larsson
Ekonomichef

KALIX KOMMUN

Kommunledningsförvaltningen

Nygatan 4, 952 81 Kalix

Telefon 0923-650 00

kommun@kalix.se www.kalix.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-03-13

Diarienummer

2023-00372

Ägardirektiv Kalix Nya Centrum KB - revidering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen rekommenderar kommunfullmäktige besluta anta nya ägardirektiv för Kalix Nya Centrum KB (KNC). Samtidigt upphör för Kalix Nya Centrum KB tidigare antagna ägardirektiv att gälla.

Beskrivning av ärendet

Tidigare ägardirektiv, beslutade av fullmäktige 2014-06-14 § 114, behöver revideras med anledning av att de innehåller uppgifter om och hänvisningar till en gammal ägarstruktur fram till och med år 2017.

Bolagets tidigare ägare Kalix Kommunföretag AB har likviderats år 2019 och Kalix kommun har innan dess blivit ny komplementär och förvärvat Kalix kommunföretag AB:s (KKAB) andelar (80 %) i KNC samt 75 % av Stiftelsen Kalixbostäders (Kalixbo) tidigare andel 20 %. Kalix kommun innehar därmed numer 95 % av andelarna.

Kalix Industrihotell AB (KIAB) förvärvade återstående 25 % av Kalixbos andelar och innehar därmed nu 5 % av de totala andelarna såsom ny kommanditdelägare. Se bland annat dnr 2017-00764.

Detta uppdaterade ägarförhållande är markerat med blått i bilagan. Det gamla ägarförhållandet KKAB 80 % och Kalixbo 20 % har helt tagits bort, istället för att rödmarkeras, för att underlätta läsningen och ge en bild av ett uppdaterat ägardirektiv i sin helhet.

Övriga ändringar är blå/rödmarkerade i form av:

1. Nya hänvisningar till ny lag, kapitel och paragraf. Såväl Kommunallagen som Lagen om kommunal bokföring och redovisning är nya sedan år 2014.

2. Hänvisning till kommunkoncernens Hållbarhetspolicy såsom utgångspunkt för bolagets verksamhet.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet gäller en revidering av ägardirektiv till Kalix Nya Centrum KB utifrån uppdaterade ägarförhållanden samt uppdaterade hänvisningar till lagar och styrdokument inom Hållbarhet sedan senaste revidering år 2014.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms inte föranleda någon analys på detta område. Förändrad ägarstruktur, nya laghänvisningar samt kommunens Hållbarhetspolicy är redan beslutade och genomförda.

Beslutsunderlag

Bilaga Ägardirektiv Kalix Nya Centrum KB Rev 2024-03-13.

I tjänsten

Jeanette Larsson
Ekonomichef
0923-650 15
jeanette.larsson@kalix.se

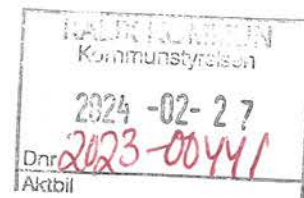
KALIX KOMMUN

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2024-02-13

Sida
47(67)

§ 22

Dnr 2021-583-DPL

Återremiss från kommunfullmäktige, ny detaljplan för del av Strandängarna, Kalix 4:13 m.fl.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Nämnden föreslår att kommunfullmäktige antar detaljplanen för del av Strandängarna, Kalix 4:13.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har 8 juni 2021, genom delegationsbeslut av tidigare ordförande, gett samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta en ny detaljplan för del av strandängsområdet. Kommunen har med anledning av förfrågning från exploatör identifierat ett behov att utveckla besöksnäringen i området genom att tillskapa en ny byggrätt som möjliggör etablering av centrumverksamhet. Markanvisningsavtal har tecknats mellan Kalix kommun och exploatör för aktuellt område.

I gällande detaljplan är området avsatt som allmän platsmark, parkering och park (grönområde). Gällande plan är delvis inaktuell och behöver omarbetas för att överensstämma med pågående användning eftersom parkeringen och parkmarken i verkligheten har bytt plats.

Planförslaget strider till viss del mot kommunens översiktliga planering avseende lokalisering av stadigvarande bebyggelse inom översvämningssområde och ställningstagandet att nya byggnader inte ska skymma älvutsikten från Kalix centrum. Planförslaget är däremot förenlig med intentionerna om att utveckla besöksnäringen i anslutning till rekreationsområdet på Strandängarna.

Enligt MSB:s översvämningsskartering för Kalix älv riskerar området att översvämmas vid ett s.k. 100-årsflöde. Planförslaget reglerar att byggnader av stadigvarande karaktär ska grundläggas med en lägsta tillåten sockelhöjd för att byggnader inte ska ta skada vid en sådan översvämning.

Planförslaget har kungjorts i NK och NSD och varit utställt för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen, PBL under tiden 15 juni - 31 augusti 2023 och därefter utställt för granskning under tiden 28 september - 19 oktober 2023. Under samråd respektive granskning har myndigheter, berörda sakägare och allmänhet fått tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget. Planförslaget har reviderats något efter remissomgångarna.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 12 december 2023 § 163 att föreslå kommunfullmäktige att anta detaljplanen för Strandängarna. Kommunfullmäktige återremitterade ärendet genom minoritetsåterremiss 5 februari 2024. Återremissyrkandet var att utreda möjligheten att anta en bredare detaljplan för området samt utreda huruvida området ska försälgas i uppstyckade fastigheter eller arbeta med tomträtter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har gått igenom återremissyrkandet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KALIX KOMMUN

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2024-02-13

Sida
48(67)

För att anta en bredare detaljplan, som förvaltningen förstår är ett större geografiskt planområde, är det bland annat nödvändigt att genomföra ytterligare markundersökningar för att utreda förutsättningarna. Att ändra planförslaget till ett större område medför att handläggningen skulle behöva tas om till ett tidigt skede, vilket i princip innebär ett nytt uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning som i praktiken blir ett nytt ärende. Tidsmässigt förlängs tiden till antagande med minst ett år beroende på utökningens storlek. Kostnadsmässigt skulle det innebära en avsevärd kostnad som samhällsbyggnadsnämnden inte har tilldelats budgetmedel för.

Om kommunen vill utöka planområdet rekommenderar inte förvaltningen att göra det i riktning mot Kalix reningsverk dels på grund av reningsverket i sig, dels på grund av att stora delar av björkdungen bör finnas kvar som buffert mellan reningsverket och utvecklingsområdet. Gällande detaljplan från 2008 för den del som berör Kalix camping är väldigt flexibel med väl tilltagen byggrätt som i sin nuvarande form medger att verksamhetsutövaren ytterligare kan utveckla den delen av strandängsområdet. Det är inte säkert att det är möjligt att skapa en sådan flexibel detaljplan som antogs med äldre lagstiftning och annan praxis än idag. Därför rekommenderar förvaltningen inte heller att utöka planområdet i den riktningen.

Huruvida marken inom planområdet ska överlåtas genom försäljning, upplåtas genom tomträtt eller arrenderas ut regleras inte genom detaljplan. Detaljplanen möjliggör att det finns ett område som kan bebyggas och att marken kan avstyckas i en eller flera fastigheter. På aktuell plats finns ett gällande markanvisningsavtal. Kommunfullmäktige har den 28 november 2022 antagit markförsörjningsplan, delprojekt 1 och gett samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att genomföra delprojekt 2 vilken beräknas behandlas senare under året i kommunfullmäktige. Markförsörjningsplanen ska ge vägledning för hur kommunen ska agera vid framtida markförvärv och markförsäljning.

Reservationer

Ellinor Rönnkvist (M) och Mats Andersson (M) reserverar sig mot beslutet och lämnar en skriftlig reservation enligt följande: "Vi reserverar oss till förmån för eget förslag som är att genomföra det kommunfullmäktige bett om i återremissen".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 12 februari 2024
Antagandehandlingar

Protokollsutdrag skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KALIX KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-03-13

Diarienummer

2024-00097

Kommunledningsförvaltningen

Nygatan 4, 952 81 Kalix

Telefon 0923-650 00

kommun@kalix.se www.kalix.se

Tilläggsanslag för driftkostnader 2024 för plan, mark och exploatering – samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta om ett tilläggsanslag för år 2024 på 2 850 000 kr till samhällsbyggnadsnämndens driftbudget samt minska samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget för markinköp med motsvarande belopp.

Anslaget innebär att utgiftstaket ökas med 2 850 000 kr i Kalix kommuns totala driftsbudget till ett utgiftstak på 100,5 %. Därmed utgör detta även ett beslut om att nyttja resultatutjämningsreserven (RUR) med 5 950 000 tkr vid årets slut om utfallet blir i paritet med budget.

Beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär i beslut § 16 2024-02-13 (dnr 2022-1118) om ett tilläggsanslag på 2 850 000 kr till verksamheterna för plan, mark och exploatering. Kostnader som anslaget avser täcka, relaterade till exploatering av mark i planerings- och förstudiefasen, utgör driftskostnader enligt gällande redovisningsregler och den tidigare tilldelade investeringsbudgeten kan därför inte nyttjas.

Kommunallagens 5 kap 1 § stipulerar fullmäktiges uppgifter där beslut om budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor är en av dessa. Om fullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår ska beslutet också innefatta en anvisning om hur utgiften ska finansieras enligt kommunallagens 11 kap § 15.

Den 19 juni 2023 beslutade kommunfullmäktige om Kalix kommuns budget för år 2024 som innebar ett utgiftstak på 100,1 % utifrån skatteunderlagsprognosen som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterade den 27 april 2023 (cirkulär 23:20). Kommunens resultatutjämningsreserv (RUR) behöver därmed nyttjas med 1,5 mkr

enligt detta budgetbeslut. Den 16 oktober 2023 beslutade fullmäktige om ett första tilläggsanslag på 1,6 mkr (dnr 2023-00388) vilket innebar en höjning av utgiftstaket till 100,2 % och att medel från RUR kan komma att ianspråktagas med 3,1 mkr. Om fullmäktige fattar beslut om detta andra tilläggsanslag innebär det ett utgiftstak på 100,5 % och ett budgeterat minusresultat med 6 mkr och motsvarande nyttjande av RUR.

Det ska också vara möjligt enligt nuvarande skatteunderlagsprognos (SKR cirkulär 24:16) och kommunens regelverk att nyttja RUR vid ett minusresultat i slutet på året.

Årets första helårsprognos för hela kommunen inklusive ny skatteprognos, pensioner och finansnetto tas fram per 30 april. Redan per februari tar nämnderna fram årets första månadsrapport och nämnderna varslar i den rapporten om en totalt negativ budgetavvikelse med 8,9 mkr för deras sammanlagda drift. Skatteprognosen i februari (SKR cirkulär 24:16) visar intäkter från skatter och generella statsbidrag med 1 251,6 mkr vilket är 10,7 mkr bättre än de budgeterade 1 240,8 mkr. Prognoser för pensioner och finansnetto finns inte framtagna vid tidpunkten för denna tjänsteskrivelse och därmed inte heller någon prognos för kommunens totala helårsresultat och eventuella nyttjande av RUR. Detta beslutsunderlag baseras därmed på tidigare budgetbeslut gällande utgiftstak och nyttjande av RUR.

Att nyttja RUR innebär en påfrestning på likviditeten och tillsammans med en hög investeringstakt de närmsta åren så finns en prognostiserat negativ påverkan på kommunens kassaflöde. Fullmäktige har fattat beslut om nuypplåning motsvarande de strategiska investeringarnas budget. Ett beslut om detta tilläggsanslag beräknas inte innebära ytterligare påfrestning på kommunens likviditet i jämförelse med tidigare budgetbeslut eftersom samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget minskas med motsvarande belopp. Med nuvarande prognoser kan Finanspolicyns (KF 2022-04-11 § 59) målsättning för betalningsberedskapen i kapitel 5.1 om en månads prognostiserade utbetalningar bli svår att uppnå under år 2024 och därmed är det en fördel att minska investeringsutgifterna om fullmäktige tar beslut om ökad driftsbudget.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet gäller ett tilläggsanslag år 2024 på 2 850 000 kr till samhällsbyggnadsnämndens driftsbudget för kostnader inom plan, mark och exploatering. Anslaget innebär beslut om ett ytterligare höjt

utgiftstak i kommunens totala budget och ianspråktagande av kommunens RUR med 5 950 000 kr.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsnämnden dnr 2022-1118 § 16.

I tjänsten

Jeanette Larsson
Ekonomichef
0923-650 15
jeanette.larsson@kalix.se

Kommunstyrelsen

Beslut om revidering av ram för långfristiga lån år 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen rekommenderar kommunfullmäktige besluta att:

- om behov finns, lånefinansiera investeringarna i VA och renhållning för år 2024 med 21,25 mkr samt investeringar i nybyggnation/ombyggnation fastigheter med 76,3 mkr för år 2024.

Beslutet innebär att låneramen utökas med de 33,5 mkr, som ej upptagits i lån under år 2023 för nybyggnationer inom det årets beslutade låneram av fullmäktige 28 november 2022.

I jämförelse med motsvarande beslutspunkt från fullmäktiges budgetbeslut 19 juni 2023 inför år 2024 på 42,8 mkr för nybyggnation fastigheter utökas därmed ramen till 76,3 mkr. Tidigare beslutad ram på 21,25 mkr för VA/renehållning är oförändrad.

Detta innebär att kommunens långfristiga lån till banker maximalt kommer att uppgå till 498,05 mkr vid årets slut (per 2023-12-31 var lånestocken 400,5 mkr).

Beskrivning av ärendet

Kalix kommun har under många år haft en god likviditet, höga positiva resultat under åren 2016–2022 gav ett positivt kassaflöde. Åren 2023 och 2024 har investeringstakten varit hög. Kommunens resultat år 2023 har sjunkit och generellt har de höga pensionskostnaderna på grund av hög inflation samt byte av betalningsfrekvens utifrån det nya pensionsavtalet AKAP-KR belastat kommunsektorns likviditet. Under år 2023 har dessutom fullmäktige beslutat reglera en skuld till det kommunala bolaget Kalix Industrihotell AB (KIAB) med 28,3 mkr (dnr 2023-00019) vilket påverkar primärkommunens likvida medel. KIAB har amorterat på sina lån med motsvarande summa. Allt detta sammantaget ger att kommunen vid slutet på år 2023 inte hade samma situation som tidigare med överskottslikviditet enligt den definition som finns i kommunens finanspolicy (dnr 2021-00578) om betalningsberedskap på 30 dagar.

Kommunfullmäktige beslutade i § 195 28 november 2022 om budget och ram för nyupptagna lån under 2023 med 83,5 mkr för nybyggnationer och 20 mkr för VA (dnr 2022-00196). Den 19 juni 2023 beslutade kommunfullmäktige i § 92 om låneram för nybyggnationer med 42,8 mkr under 2024 (dnr 2023-00112).

Under sommaren 2023 upptogs nytt lån med 10 mkr i samband med omsättning av befintliga lån och mot slutet av år 2023 upptogs 40 mkr för nybyggnationer och 20 mkr för VA i nyupplåning hänförligt till fullmäktiges beslut § 195 2022. Däremot har 33,5 mkr av beslutad låneram för nybyggnation år 2023 ej nyttjats. Detta beror på att ombyggnationen av F-huset försenats och nybyggnationen av SÄBO inte hunnit starta i

KALIX KOMMUN

någon stor utsträckning. Upplåning bedömdes därmed kunna ske senare än december 2023 utifrån kommunens finanspolicy och framför allt av skälet att undvika onödiga räntekostnader. Upplåning behöver dock ske för fortsatt finansiering av de pågående nybyggnationerna under år 2024. Finansieringen kommer därmed senare i tid än planerat inför budgetbesluten för åren 2023 och 2024.

I tjänsten
Jeanette Larsson
Ekonomichef

KALIX KOMMUN

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-02-27

Diarienummer

2023-00533

Kommunledningsförvaltningen

Nygatan 4, 952 81 Kalix

Telefon 0923-650 00

kommun@kalix.se www.kalix.se

Återrapport 2023 nämnsdialoger - utveckling av demokrati, inflytande och information -samtliga nämnder

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår, att kommunfullmäktige beslutar godkänna redovisningen av samtliga nämnsdialoger 2023.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har den 31 mars 2015, § 84, beslutat enligt följande: Nämnsdialogen ska ske minst en gång per år i varje nämnd och styrelsen. Nämnden och styrelsen får själv besluta om formerna för dialogen, och att den ska dokumenteras och återrapporteras inom respektive nämnd samt till kommun-fullmäktige. Dialogerna återrapporteras till kommunfullmäktige i februari.

I beslutet från fullmäktige förtydligas begreppet nämnsdialog. Nämndens politiker, samt tjänstemän ska diskutera frågor som berör nämndens ansvarsområde med de kommuninvånare som är berörda av nämndens verksamheter.

I tjänsten

Jenni Yli

Enhetschef Service- och kommunikationsenheten

0923-650 06

jenni.yli@kalix.se

KALIX KOMMUN

Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
10(10)

Sammanträdesdatum
2024-02-12

§ 19

Dnr 2024-00041 101

Revidering av Kalix kommun ANDT plan till ANDTS plan

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott rekommenderar kommunstyrelsen föreslå, att kommunfullmäktige beslutar anta revidering av ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak) plan till ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel) plan.

Beskrivning av ärendet

Malin Åberg, trygghets- och preventionssamordnare meddelar i tjänsteskrivelse den 26 januari 2024, att när beslut om Kalix kommuns ANDT plan togs följde planen den Nationella ANDT strategin. En ny Nationell ANDTS strategi har antagits, där även spel inkluderas och därmed behövs en revidering av Kalix kommuns handlingsplan.

Jämställdhetsanalys

Beslutet berör alla medborgare. Ärendet föranleder ingen jämställdhetsanalys då beslutet inte har någon påverkan på kommunens jämställdhetsmål.

Beslutsunderlag

Malin Åberg, trygghets- och preventionssamordnare tjänsteskrivelse den 26 januari 2024.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 31

Dnr 2024-00053 101

Lokalnyttjande - Lokalbanken (rapport) 2024**Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut**

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott rekommenderar kommunstyrelsen föreslå, att kommunfullmäktige beslutar godkänna redovisningen av Lokalbanken.

Redovisning av lokalbanken ska redovisas en gång per år till kommunstyrelsens sammanträde i mars månad och därefter som meddelande till kommunfullmäktige i april månad.

Beskrivning av ärendet

Fastighetschef Camilla Sandin meddelar i tjänsteskrivelse den 4 mars 2024, att Kalix kommun har beslutat att årligen följa upp antagen plan för effektivt lokalnyttjande – Lokalbanken för redovisning till kommunfullmäktige i februari eller senast april samt november för att anpassas till budgetprocessen. Syftet med uppföljningen är att kartlägga Kalix kommuns behov av lokaler för kommunens olika verksamheter, effektiviteten av lokalnyttjande samt att se till att vi står rustade för framtiden genom långsiktiga utvecklingsplaner.

Men frågan om bostäder och lokaler, bygga nytt eller bygga om, är komplex och innehåller tydliga behov av politiska inriktningsbeslut där samhällsnyttan vägs in i ett längre perspektiv som en parameter när de ekonomiska kalkylerna visar på fördyringar.

Hur förvaltningarna arbetar löpande med lokalfrågan

En central lokalgrupp bestående av kommundirektör, förvaltningschefer och fastighetschef träffas regelbundet och diskuterar lokalbehov samt tar strategiska beslut om att utreda alternativ. Kommundirektören har en samordnande roll och träffar även regelbundet de kommunala bolagen som arbetar med bostads- och lokalfrågor. Kommundirektören i samråd med fastighetschefen ansvarar för att sammanställa en rapport, Lokalbank, för redovisning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige två gånger per år.

Inför uppföljningen träffas den centrala lokalgruppen för att kartlägga nämndernas aktuella behov, gå igenom lokaler i lokalbanken, initiera eventuella utredningsuppdrag, gemensamt väga behov och kostnadseffektivitet samt konsekvensbeskriva eventuella förslag till förändrat nyttjande. Fastighetschefen sammanställer dagordning och underlag inför träffarna.

Lokalresursplan

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för samtliga frågor gällande egna kommunala verksamhetslokaler och ansvarar för den operativa lokalresursplaneringen i nära samverkan med kommunens verksamheter. Fastighetschefen sammanställer lokalresursplanen och lägger vid behov, i samråd med den centrala lokalgruppen, fram förslag om avvecklande av fastigheter som inte nyttjas och som inte heller bedöms viktiga för framtida behov.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Hyresgästerna ansvarar för att redovisa sina lokalbehov och bär kostnaderna för nyttjade lokaler, verksamhetsanknutna inventarier och utrustning. Enligt gällande internhyresregler ska hyresvärden (samhällsbyggnadsförvaltningen) upprätthålla en övergripande lokalresursplan. I lokalresursplanen ska det framgå vilka lokaler som eventuellt ska ingå i en s k lokalbank (lokaler som kan komma att behövas i framtiden av kommunala verksamheter). Det är lokaler som ej medges säljas, kallställas eller rivas enligt fastställd strategi.

Beslut skall fattas årligen om vilka lokaler som ska föras över till lokalbanken och hyresvärden ska då i kommande budget kompenseras för tillkommande kostnader. För att en lokal ska kunna föras över i lokalbanken ska alla steg i processen vara klara.

Uppsagda lokaler hanteras enligt följande strategi:

1. Inventering av externt inhyrda lokaler med målsättning att, om kontraktstid, hyreskostnad och den tomma lokalens förutsättningar i övrigt är lämplig, föra in verksamhet i egna lokaler
2. Lokalbehov hos möjliga externa hyresgäster undersöks, framförallt där delar av fastigheter är tomma
3. Åtgärder görs för minimering av driftkostnader, exempelvis temperatursänkning
4. Försök görs att sälja den aktuella fastigheten. I första hand skall erbjudande gå till kommunala bolagen och Stiftelsen Kalixbo.
5. Kallställning
6. Rivning

De lokaler som ej medges säljas, kallställas eller rivas enligt ovan tillför lokalbanken.

Bedömning av nuvarande och framtida behov av lokaler för varje förvaltning*Utbildningsförvaltningen;*

Planen, att riva Innanbäckens f d förskola, kvarstår och kommer verkställas när finansiering om ca 800 tkr har säkerställts. Lyfts av samhällsbyggnadsnämnden till budgetberedningen.

F-huset, Furuheadsskolan

Ombyggnation av F-huset pågår med planerad färdigställandetid i oktober 2024. Gemensam planering pågår att flytta tillbaka utlokaliserade program från tillfälliga lokaler i Electropolis samt flytt av Vård- och omsorgsprogrammet från F-huset och Komvux-verksamheten från Folkets hus. APL-perioder, arbetsplatsförlagt lärande, anpassas utifrån flytten för minimal påverkan på den pedagogiska verksamheten. Nytt beslut om tak över byggyta inväntas.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott***Folkets hus, Kalix*

De ytor som utbildningsförvaltningen nyttjar i Folkets hus för Vuxenutbildningen på ca 1 000 m² blir friställda när verksamheten flyttar till F-huset. Om ingen annan hyresgäst har behov av lokalerna behöver dem föras till lokalbanken med ett tillskott på ca 422 tkr inkl. kapitalkostnad år 2024, d v s den internhyra utbildningsförvaltningen betalar för de hyrda lokalerna.

Barn- och elevantal

Årligen följs antalet barn i förskola och elever i skola. Barnantalet i de kommunala förskolorna minskar med 59 barn 2024 (feb) jämfört med 2023 (maj). De förskolor som har den största förändringen är Innanbäckens förskola (-12 barn) och Töre förskola (-12 barn). Näst därefter kommer Lyrans förskola (-8 barn) och Nystads förskola (-8 barn). De förskolor som inte har någon minskning/förändring är Gammelgårdens och Näsby förskolor. Ingen förskola har ökat antal barn jämfört med 2023.

Minskningen på 59 barn innebär att det totala överskottet av förskoleplatser vid förskolor exkl de avdelningar som finns i skollokaler, baserat på 18 barn per avdelning, ökar. Totalt finns det 56 lediga platser jämfört med 24 platser vid föregående mätning. Förskoleverksamheten i Sangis skolbyggnad har avvecklats och bedrivs endast i den fristående förskolebyggnaden. Där är förnärvarande 22 barn inskrivna vilket, med måttet 18 barn per avdelning, innebär ett underskott på fyra platser. Tre av dem börjar förskoleklass hösten 2024.

Nedan redovisning av antalet födda barn under perioden 2017–2023:

2017	153
2018	144
2019	148
2020	145
2021	144
2022	128
2023	113 (40 färre födda jämför med 2017)

I och med minskade barnkullar under ett antal år har utbildningsnämnden beslutat att göra en översyn av förskoleverksamheten som redovisas till nämnden i mars 2024.

Inga stora ändringar av antalet elever i grundskolan har skett jämfört med tidigare år. De största förändringarna har skett vid Djuptjärns skola (-16 elever) och Innanbäckens skola (-8 elever). Manhem och Näsbyn ökar med 17 respektive 10 elever. Djuptjärns skola, med 21 m² per elev, är den skola som fortfarande har lägst antal m² per elever. Variationen är stor. Sangis, Ytterbyn och Innanbäckens skolor är de enheter som har flest antal m² per elev med 40, 37 respektive 35 m².

I Gammelgårdens f d skollokaler bedrivs för närvarande tillfällig skolverksamhet som gör att ytterligare ca 200 m² nyttjas av byggnaden.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Vid gymnasieskolorna har elevantalet minskat med 81 elever jämfört med föregående redovisning, en minskning med 86 elever vid Furuheadsskolan och en ökning med 5 elever vid Naturbruksprogrammet.

*Socialförvaltningen;**Bostadsmarknaden*

Behovet av bostäder för Kalix kommuns samhällsmedborgare är fortsatt stort. Det är ingen homogen grupp utan målgruppen är bred och består av unga vuxna, äldre, stora barnfamiljer, familjer som separerat, bostadslösa, personer med olika funktionsvariationer, familjehemsplacerade barn, personer med beroendeproblematik, våldsutsatta samt nyanlända. Kommunernas särskilda boendelösningar kallas ibland den sekundära bostadsmarknaden och hyreskontrakten benämns ofta som sociala kontrakt. Bostäderna är mer eller mindre tillfälliga och kopplade till någon form av hyresavtal. Sekundär bostadsmarknad kan bestå av direktägda bostäder (exempelvis enfamiljshus), bostadsmoduler, lägenheter samt lägenheter med förstahandskontrakt som socialtjänsten i sin tur hyr ut genom andrahandskontrakt.

Socialförvaltningen har analyserat behovet av bostäder och meddelat samhällsbyggnadsförvaltningen att dem inte längre ser ett behov av boendeformen villor/egnahem. Därav har en av villorna sålts och den andra är till salu.

Socialförvaltningen arbetar tillsammans med andra berörda aktörer för ett koncept som benämns *Bostad Först*. Målet är att hjälpa människor att kunna bo kvar i sin bostad på samma villkor som andra hyresgäster, att förbättra sin hälsa, hitta sociala sammanhang och en meningsfull vardag. Varje person får det stöd och den behandling som de själva önskar.

Andelen kvotflyktingar minskar. Läget i världen påverkar Sverige och massflyktindirektivet med en tillströmning av krigsflyktingar kan även påverka Kalix mottagandekvot. Det är svårt att förutse behovet av bostäder då andelen snabbt kan förändras.

Bostadsmoduler

Kommunen har två bostadsområden med fyra bostadsmoduler vardera. Inget nytt område kommer uppföras, som tidigare var planerat. Några av de redan byggda bostadsmodulerna, beställda av gymnasieskolans bygg- och elprogram, kan komma att användas som utbytesmoduler till de som är i stort behov av renovering. En delvis avveckling av moduler vid Vitvattensvägen planeras med inriktningen att två moduler blir kvar. Vid Skolgatan behålls i detta läge samtliga fyra. Boendeformen är inte optimal. Det är periodvis mycket oroligt och synpunkter framförs från intilliggande verksamheter. Reparations-/skadegörelsekostnaderna är stora. Alternativ till boendeformen behöver utredas.

Särskilt boende

Beslut är taget att bygga ett nytt särskilt boende vid Hamptjärnsvägen 2 i Kalix med 50 platser varav 20 av platserna är korttidsplatser. Upphandling av

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

totalentreprenör är genomförd hösten 2023. Detaljprojektering samt markarbeten pågår. Planerad färdigställandetid är december 2025. Ansökan om investeringsstöd från Boverket är inlämnad.

Två av de befintliga särskilda boendena är i behov av anpassningar. Verksamheten vid Näsbygården har behov av rapportrum för att på ett säkrare och mer ändamålsenligt sätt arbeta med dokumentation, överlämningar mellan skiftlag samt brukarrelaterade samtal. Vid Skogsglantan behöver dagrum vid en av avdelningarna göras större då behov av hjälpmedel hos brukarna ökar. Underlag för kostnadsbedömning är under framtagande.

Nuvarande korttidsenhet, Viljan, på 1 091 m² som ägs av Kalixbostäder blir friställd när verksamheten flyttar till det nya särskilda boendet innehållande 20 korttidsplatser. Om ingen annan hyresgäst har behov av lokalen behöver den föras till lokalbanken i och med den återköpsklausul som finns i kontraktet vid uppsägning. Analys pågår över vilka åtgärder som behöver vidtas för att nyttja lokalen till korttidsvistelse enligt LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, i och med att nuvarande lokal vid Björnbacken bedöms vara för liten.

LSO – Lagen om Skydd mot Olyckor och dess konsekvenser

I samband med räddningstjänstens tillsyner vid särskilda boenden ställs krav på åtgärder kopplat till LSO, Lagen om Skydd mot Olyckor, utifrån att differensen mellan gammal och ny bygglagstiftning är stor och att brukarna har ett större vårdbehov idag jämfört med tidigare. Åtgärderna är relativt omfattande och kostnadskrävande. Plan över åtgärder är under framtagande för kostnadsbedömning.

Fritids- och kulturförvaltningen;

Ser inget behov av ökade/minskade ytor. Under ett antal år har flertalet större åtgärder genomförts inom fritidsanläggningarna i linje med kommunfullmäktiges beslut den 17 juni 2019, § 121. D.v.s. att, förutom nyproduktion, årligen beakta och prioritera underhåll av fritids- och idrottsanläggningar. Nedan redovisas ett urval.

Nybyggnationen av *Björknäs ridhus* (där ett fåtal besiktningspunkter samt ekonomisk slutregleringen kvarstår) är den tredje helt nya byggnaden uppförd inom en period av mindre än tio år. År 2016 uppfördes en ny byggnad för den alpina verksamheten, *Rudträskbacken*, och 2020 en ny bastubyggnad vid *Strandängarna*. Även vid delar av *befintlig ridanläggning* har det genomförts åtgärder. Bl.a. tillskapande av omklädningsrum samt konverterad värmelösning.

När *Furuvallens* upprustning av klubblokalen är klar under våren 2024 bedöms den byggnaden tillsammans med omklädningsrummet som totalrenoverades 2020 ha många nyttjandeår framöver. Det gäller även *Skidstadions klubblokal*, där del av Insikten flyttades från Hamptjärnsvägen 2 och totalrenoverades till nyskick 2022/23. Även sekretariatsbyggnad vid Skidstadion är delvis renoverad (bl.a. fasad- och konstruktionsdelar).

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Efter branden vid *Kalix IP* har nytt sekretariat byggts upp 2019 med en totalrenovering av klubblokal och kansli med ändrad planlösning för att tillskapa ytterligare ett omklädningsrum. Renovering/uppgradering av *bandypistens* kylanläggning genomfördes 2022.

År 2017 renoverades större delen av omklädningsrummen och ispisten i *Ishallen* och 2022/23 resterande omklädningsrum i den tillbyggda delen.

Vid fotbollshallen *Stureplan* har fritids- och kulturförvaltningen bytt konstgräsmatta 2023 och ordnat möjlighet till dusch och toalett 2016.

Sedan *Kalix Golfanläggning* förvärvades av Kalix kommun har delar av *verkstad* och personalrum renoverats 2020 och 2021.

Vid de anläggningar som finns i skollokalerna har sportmatta bytts och omklädningsrum renoverats vid *Djuptjärnshallen* 2021. Under en flerårsperiod har en rad åtgärder genomfört vid *Furuhedshallen*, bl.a. ny takläggning, renovering delar av fasad, byte av fönster, dörrpartier och sportmatta. Vidare har omklädningsrummen renoverats förutom idrottslärnas, vilka kommer genomföras 2024.

Sportmattan i *Gammelgårdens* f.d. skolas gymnastiksal, som nu används av allmänheten via bokning, är bytt 2019.

I *SportCity* har omklädningsrummen renoverats i simhallsdelen 2015/2016 och i C-hallen 2017. Även tillgänglighetsåtgärder med installation av ny hiss i simhallsdelen genomförs och avslutas under våren 2024.

I flertalet av de större anläggningarna som frekvent hyrs ut, har lås bytts ut till digitalt låssystem för att bl.a. underlätta nyckelhantering, behörigheter och tillträde. År 2016 påbörjades utbytet vid *Ishallen* för att sedan fortsätta med *Innanbäckens* gymnastikbyggnad, *Furuhedshallen*, *Ytterbyns* sporthall, *Kalix IP*, *Furuwallen*, *Skidstadion* och *Björknäs* ridhus.

De lokaler som närmast har behov av underhållsåtgärder är delar av *Töre IP*, golvåtgärder *Töre Folkets* hus, renovering av *Karlsborgs* gymnastiklokal, fasadåtgärder m.m. vid *Pålänge* f.d. skola (som idag är samlingslokal likt *Gammelgården* förutom de uthyrda delarna) samt renovering av *Morjärvs Folkets* hus. Riktade medel behöver tillföras om dessa lokaler ska prioriteras.

Samhällsbyggnadsförvaltningen;

Har ett helhetsgrepp om de kommunala fastigheterna. I *Lokalresursplanen*, som är ett övergripande dokument som uppdateras kontinuerligt vid förändringar, ges information om bl.a. outnyttjade lokaler för ett bättre resursnyttjande. I planen finns även nyckeltal, uppgifter om lokaler i lokalbanken, köpta, sålda, rivna och uthyrda fastigheter/lokaler. Underlaget i *Lokalresursplanen* ligger till grund,

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott

tillsammans med aktuella lokalfrågor från de olika förvaltningarna, när den centrala lokalgruppen möts, ca fyra gånger per år.

Vattenhusets kök

Projektet är pausat i avvaktan på samhällsbyggnadsnämndens uppdrag att utreda kostorganisationens produktions-, tillagnings- och mottagningsenheter. Ett tillägg till tidigare beslut att skapa en bättre arbetsmiljö för kökspersonalen vid Rönngårdens kök samt en annan hantering av portionsformar till hemtjänsten. Det utökade uppdraget har till stor del med bemanningsproblematiken att göra. D.v.s. det har blivit allt svårare att bemanna alla enheter med rätt kompetens. Det är en utmaning att få tag i kockar och kockar behövs i alla de kök som är produktions-/tillagningskök för att säkerställa säker mat till alla.

Räddningstjänsten arbetar vidare tillsammans med MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, för att bl.a. verkställa:

- Robusthetshöjande åtgärder för delar av byggnaden som utgör räddningstjänstens lednings- och tekniklokaler.
- Tekniska system för utökad uthållighet.
- Tekniska system för att öka förmågan att leda och samverka lokalt.

Parkeringsfrågor

Behovet kvarstår att uppdatera riktlinjer för parkeringsplatser till anställda, vikarier, politiker och elever. Fler efterfrågar parkeringsplatser både med och utan motorvärmare och fler skaffar el-bilar. Stundtals är efterfrågan på parkeringsplatser av elever stor och kan leda till brist. Vidare har behovet av bevakning ökat beroende på att andra än dem som hyr plats nyttjar parkeringar samt att parkeringsregler inte alltid efterlevs. Nu närmast görs en analys av parkeringsbehovet vid Furuheadsskolan i och med den förändring som sker av verksamheten i F-huset efter renoveringen. Även riktlinjer för verksamhetsparkeringar behöver tas fram som tydliggör vad som gäller för de olika fordonstyperna avseende bl.a. taxor.

Tillträde till kommunens lokaler

För tillträde till Kalix kommuns lokaler behöver arbetet fortskrida med instruktioner för behörighetshantering, för att säkerställa att tillträde skyddas från obehörig åtkomst. Fysisk säkerhet är till för att förhindra att obehöriga, rent fysiskt får tillträde till känsliga utrymmen så som serverrum, styrsystem och dataterminaler.

Skyddsrum

En inventering är utförd av de skyddsrum som finns i det kommunala fastighetsbeståndet. En plan är framtagen och åtgärder kommer genomföras 2024. Länsstyrelsen tar över kontroll av skyddsrum preliminärt under 2025. Att beakta; arkiv får inte placeras i skyddsrum enligt arkivlagen 4 kap 4 § i föreskrift RA-FS 1994:6. Är inget förbud enligt MSB.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott***Beredskap*

Förvaltningarna har i uppdrag att planera för 7-dagars beredskap. Det påverkar lokaler och förråd. Riskbedömning, analyser av behov och inventering pågår. Samlad redovisning till politiken planeras till hösten 2024.

Fastighetsunderhåll

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kalix kommun genomfört en granskning av fastighetsunderhållet under hösten 2023 och redovisat en rapport i februari 2024. Resultatet är att nämnden *inte helt* har säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens fastigheter.

Rekommendationerna är att nämnden:

- formulerar långsiktiga mål för förvaltning av kommunens fastigheter.
- formulerar nyckeltal för styrning och uppföljning av underhållsarbetet.
- genomför en regelbunden uppföljning av underhållskostnader med hjälp av nyckeltal/målvärden och fatta vid behov beslut om åtgärder.
- försäkras sig om att det sker en regelbunden uppföljning och redovisning av hur underhållsskulden utvecklas över tid. Detta kan med fördel ske till samhällsbyggnadsnämnden samt fullmäktige.

Samhällsbyggnadsnämnden har i februarinämnden 2024 beslutat om mål och indikatorer för fastighetsunderhållet. Aktuell underhållsplan för fastighetsbeståndet, ska utgöra underlag inför äskanden till budgetberedningen, med målet att genomföra underhållsåtgärder så att fastigheternas värde bibehålls eller har en värdeförbättring över tid. Underhållsskulden behöver först betas av och förutsägbarhet behöver skapas för kommande ekonomiska behov. Uppföljning görs mot Repabs riktvärde i kr/m² BRA (bruksarea) för typfastighet 2 (Repab har ett uppslagsverk med estimerade priser för fastighetsunderhåll) vilka är följande inom lokalkategorierna 2023:

- Förskolelokaler	262 kr
- Skollokaler	237 kr
- Vårdlokaler	222 kr

Repab delar in fastigheter i tre olika typfastigheter, vilka har olika underhållsbehov beroende på bland annat fastighetens konstruktion, beskaffenhet och ålder. Typfastighet 1 behöver minst underhåll och typfastighet 3 mest. Utifrån typ av fastighet presenterar Repab en uppskattning av den långsiktiga årliga genomsnittskostnaden kopplad till fastighetstypen per m². Riktvärdena för typfastigheter bygger på att underhållet har skötts på ett ändamålsenligt sätt och att ingen underhållsskuld har byggts upp. Uppskattningen bygger på långsiktiga underhållsplaner och förutsätter att största möjliga del av underhållet genomförs som planerat underhåll enligt en långsiktig underhållsplan.

I rapporten redovisas följande nedlagda kostnader per m² i Kalix för åren 2020–2022:

2020:	122 kr
2021:	155 kr
2022:	167 kr

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott****Lokalbank**

Enligt gällande internhyresregler ska hyresvärden (samhällsbyggnadsförvaltningen) kompenseras fullt ut för kostnaderna att hantera tomma lokaler om dessa ska ingå i lokalbanken, efter det att åtgärder utförts för att minimera driftkostnaderna.

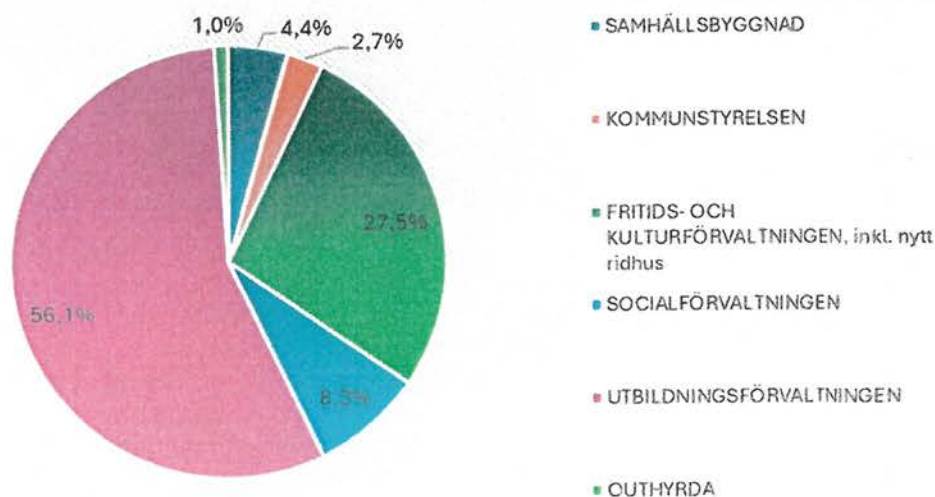
Kostnaderna redovisas årligen inför budgetberedningen.

Följande lokaler ingår i Lokalbanken 2024 med oförändrad kostnad per år. Ingen förändring bedöms ske 2025.

LOKAL	KOSTNAD PER ÅR	KOMMENTAR
Gammelgårdens skolas gymnastiklokal	62 tkr	Del hyrs ut externt
Karlsborgs gymnastiklokal	189 tkr	Revideras vid ev. avveckling
Pålänge skolas samlings- och gymnastiklokal	108 tkr	Delar hyrs ut externt
Vitvattnets f.d. skola/förskola, del av	28 tkr	Del hyrs ut externt
Föreningshuset	260 tkr	F.d. Dagcenter
Sjöbovillan	158 tkr	
SUMMA	805 TKR	

Sammanställning, fördelning lokaler per nämnd – internhyresfastigheter.

Fördelning lokalyta per nämnd - internhyresfastigheter,
ca 122 000 m²

Snittkostnaden per m² baserad på internhyran 2024 är ca 400 kr per m² exkl. kapitaltjänst och ca 570 kr per m² inkl. kapitaltjänst.

KALIX KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
30(46)

Sammanträdesdatum
2024-03-11

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott

Nedan redovisas en sammanställning över tomma lokaler, lokaldelar, sålda fastigheter samt fastigheter under försäljning.

TOMMA LOKALER PER 2024-03-01				
LOKAL	TOTAL YTA, BRA m ²	HYRESBEFRIAD FRÅN	UPPSAGD	KOMMENTAR
Fattenborg	179			Ingen internhyra erläggs.
Karlsborgs gymnastiklokal	744	2016-05-01	2015-10-26	Inväntar besked om ev. avveckling.
Sjöbovillan	788			Förvärvat av Kalixbo 2021-01-01
SUMMA	1 711			

TOMMA LOKALDELAR PER 2024-03-01				
LOKAL	TOTAL YTA, BRA m ²	NYTTJAD YTA	EJ NYTTJAD YTA	KOMMENTAR
Gammelgårdens skola (förskola)	1 251	308	432	Internhyra utb.
Gammelgårdens skola (gymnastik)		231		Ingår i lokalbanken enligt beslut i kf sept 2017.
Gammelgårdens skola		67		Kökets lokal hyrs ut från dec 2019.
Gammelgårdens skola		213		Tillfällig skolverksamhet.
Pålänge skola, plan 2 (förskola)	1 153	223	335	Internhyra UTB, medgivande Pålänge fria förskola.
Pålänge skola, plan 2 (gymnastik)		322		Ingår i lokalbanken enligt beslut i kf sept 2017.
Pålänge skola, plan 2 (matsal och entré)		102		Nyttjas med ingen hyra erläggs.
Pålänge skola, plan 1				
Pålänge skola, plan 3		171		Del hyrs ut till extern hyresgäst.
Vitvattnets skola (förskola)	628	305	323	Del hyrs ut till extern hyresgäst.
SUMMA	3 032	1 942	1 090	

SÅLDA FASTIGHETER 2017–2023 INKL. FASTIGHETER UNDER FÖRSÄLJNING 2024	YTA, BRA	
Risöns förskola (Bagarbacken)	224	m ²
Risöns skola	1 497	m ²
Furuhedsskolan, del av hus F (till Sbo)	1 886	m ²
Karlsborgs förskola	237	m ²
Töre busstation	376	m ²

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KALIX KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
31(46)

Sammanträdesdatum
2024-03-11

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott

Morjärvs förskola	153	m ²
Ekorstigen 11	143	m ²
Grytnäs förskola, under försäljning	632	m ²
Knektvägen 12, under försäljning	119	m ²
SUMMA	5 267	m²

Förslag på sammanträdet

Susanne Andersson (S): Redovisning av lokalbanken ska redovisas en gång per år till kommunstyrelsen sammanträde i mars månad och därefter som meddelande till kommunfullmäktige i april månad.

Ordförande ställer Susanne Anderssons (S) förslag för röstning och finner att kommunstyrelsens arbets- och personalutskott bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Fastighetschef Camilla Sandins tjänsteskrivelse den 4 mars 2024.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 32

Dnr 2024-00042 101

Undertecknande av CEMR-deklarationen

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott rekommenderar kommunstyrelsen föreslå, att kommunfullmäktige beslutar att Kalix kommun ansluter sig till och ratificerar de nio nya artiklarna i CEMR-deklarationen.

Beskrivning av ärendet

Kommundirektör Maria S Henriksson meddelar i tjänsteskrivelse den 28 februari 2024, att Kalix Kommun beslutade i juni 2013 att underteckna CEMRs europeiska jämställdhetsdeklaration. Deklarationen innebär förpliktelser om att arbeta för att främja jämställdhet såväl i våra verksamheter som i samhället i stort. Ett ansvarsfullt agerande vad gäller jämställdhetsfrågorna är viktigt både för att stärka förtroendet för verksamheten bland brukare och medborgare samt för att Kalix Kommun ska vara en attraktiv och trygg arbetsgivare. Kalix Kommun ska arbeta med jämställdhetsintegrering som strategi. Kalix Kommun ska genomföra åtgärder inom följande områden:

- Styrning och ledning
- Utbildning/kunskapsspridning
- Kartläggning

Målsättningen för denna handlingsplan är att jämställdhetsarbetet i Kalix Kommun ska komma att bedrivas som en integrerad del i det dagliga arbetet. Det innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla ordinarie beslutsprocesser samt i utvecklings- och förbättringsarbete. Vid planering och uppföljning av de olika verksamheterna i Kalix Kommuns organisation ska jämställdhet vara en naturlig och integrerad del.

År 2021 fyllde CEMR-deklarationen femton år. Det blev startskottet för en grundlig översyn av deklarationen, som SKR deltog aktivt i på både politisk nivå och kanslinivå. SKR ser ett stort behov av att främja, stödja och utveckla jämställdhetsarbetet på lokal och regional nivå i Europa och bedömer att förbundet och dess medlemmar har gott om erfarenheter och goda exempel att bidra med i det europeiska jämställdhetsarbetet.

CEMR:s Policy Committee beslutade den 6 december 2022 att göra vissa språkliga förbättringar och ändringar av redaktionell karaktär, förstärka det intersektionella perspektivet i hela deklarationen, samt i ett helt nytt separat avsnitt lägga till nio nya artiklar om sakområden som täcktes otillräckligt eller inte alls av deklarationen från 2006.

De nio nya artiklarna handlar om att:

- jämställdhet är en drivkraft för hållbar utveckling och en förutsättning för att genomföra hållbarhetsmålen i Agenda 2030 (artikel 31)
- könsbaserat våld omfattar cybervåld i alla dess former och att trakasserier, hot

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

och våld i online-världen särskilt drabbar kvinnor och flickor (artikel 32)

- hot och våld mot förtroendevalda och anställd personal ofta är könsrelaterat och i synnerhet riktas mot kvinnor (artikel 33)
- uppmärksamma särskilda behov på grund av multipel och intersektionell diskriminering och uppmuntra att stereotypa könsroller utmanas (artikel 34)
- modern teknologi möjliggör nya typer av flexibla arbetsplatser och distansarbete som kan underlätta för både kvinnor och män att förena yrkesliv, samhällsliv och privatliv – men också riskerar att öka omsorgsburden och mängden obetalt hushållsarbete för kvinnor (artikel 35)
- använda digital teknik så att den ökar och inte minskar jämställdheten, det vill säga att kvinnor och flickor måste ha tillgång till digital teknik men också vara med i teknisk utveckling och styrning (artikel 36)
- kommunerna och regionerna har en viktig roll att spela i arbetet med att främja och trygga sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (artikel 37)
- integrera åtgärder mot klimatförändringar som beaktar jämställdhet i det lokala beslutsfattandet och inkludera kvinnors perspektiv och erfarenheter vid utformningen och genomförandet av miljöpolitik och miljöplaner (artikel 38)
- beakta jämställdhetsaspekter i hanteringen av kriser och uppbyggnaden av civil beredskap (artikel 39).

Kommuner och regioner som har undertecknat CEMR-deklarationen före 2023 behöver inte ställa sig bakom hela deklarationen igen. I stället bjuds de in att ansluta sig till och ratificera även de nio nya artiklarna och inlemma dessa i sitt arbete med att genomföra åtagandena i deklarationen.

De europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation, Council of European Municipalities and Regions (CEMR), beslutade den 6 december 2022 att uppdatera den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen) från 2006.

SKR rekommenderar kommuner och regioner att underteckna CEMR-deklarationen och att de kommuner och regioner som tidigare undertecknat CEMR-deklarationen även ansluter sig till de nya artiklarna. SKR erbjuder samtliga kommuner och regioner att delta i SKR:s Modellkoncept för jämställdhetsintegrering som ett stöd i arbetet med att förverkliga åtagandena i CEMR-deklarationen.

Beslutsunderlag

Kommundirektör Maria S Henrikssons tjänsteskrivelse den 28 februari 2024.
Meddelande från styrelsen – Rekommendation gällande undertecknande av CEMR-deklarationen.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 33

Dnr 2023-00298 103

**Motionssvar - Löne- och flyttkostnadsbonus till den
som väljer anställning inom kommunalt bristyrke**

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott rekommenderar kommunstyrelsen föreslå, att kommunfullmäktige beslutar avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Anders Hjärpe (M) och Linda Frohm (M) föreslår i motion den 16 juni 2023, följande:

"Moderaterna i Kalix kan konstatera att Kalix kommun minskat sin befolkning med -20% de senaste 25 åren. Utflytt från kommunen sker främst av unga människor som väljer akademiska studier, på annan ort. Likt många kommuner, står Kalix inför stora utmaningar vad gäller kompetensförsörjning av akademiker inom kommunala bristyrken. Rekryteringsbehov är omfattande och kommer öka med framtida pensionsavgångar.

En modell att använda för att attrahera kompetens till kommunala bristyrken, är löne- och flyttbonus. Den som anställs på en tillsvidareanställning inom ett gällande bristyrke inom Kalix Kommuns verksamhet, med akademisk kravprofil. Får möjlighet att ansöka om en lönebonus under 3 år. För att erhålla denna bonus krävs att man under 3 år är skriven i kommun. Lönebonus utbetalas i steg. När anställning överstigit: 12 månader med 15000 kr, 24 månader med 22500 kr och 36 månader med 30000 kr.

Flyttbonus. Flyttbonus kan ansökas av den som flyttar och skriver sig i Kalix kommun och får en tillsvidareanställning inom ett gällande bristyrke inom kommunal verksamhet.

Flyttbonus utgår med 10 000 kr per individ bosatt i hushåll. Flyttbonus kan kombineras med lönebonus.

Införande av löne- och flyttbonus skulle attrahera fler till. Inflyttning och anställning i ett gällande kommunalt bristyrke.

Moderaterna i Kalix föreslår därför att:

- Kalix kommun utreder möjligheten till lönebonus för en individ med tillsvidareanställning inom ett gällande bristyrke i Kommun verksamhet, med akademisk kravprofil.
- Kalix kommun utreder möjligheten att införa flyttbonus. Bonus för flyttkostnad av bohem till Kalix kommun från annan ort.
- Kalix kommun utreder nu gällande bristyrken inom Kalix Kommuns verksamhet, med akademisk kravprofil.

Kommunfullmäktige har den 19 juni 2023, § 119, beslutat lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

HR-chef Åsa Mohss meddelar i tjänsteskrivelse den 15 januari 2024, att det är viktigt att notera att lönebonusar inte alltid är den mest effektiva metoden för att locka till sig eller behålla anställda. Andra faktorer som arbetsmiljö, förmåner, karriärmöjligheter och arbetslivsbalans kan också spela en stor roll i att attrahera och behålla kvalificerade sökande. En nackdel med flyttbonusar är att de kan skapa en känsla av en orättvisa. Om vissa anställda får en flyttbonus medan andra inte fått det, kan det skapa en känsla av orättvisa och missnöje bland de anställda. Detta kan i sin tur leda till minskad motivation och produktivitet bland medarbetarna. När det gäller flyttersättningar kan det bli dyrt för arbetsgivaren om den anställda flyttar av privata skäl och inte för jobbet (redan har en anställning). Då får arbetsgivaren betala arbetsgivaravgifter och den enskilde förmånsbeskattas. Skatteverket har en sida som beskriver reglerna för flyttningsersättningar. Enligt Skatteverket är ersättning från arbetsgivaren eller från allmänna medel för utgifter för flyttning skattefri om du flyttat på grund av byte av arbetsort.

Pågående insatser/aktiviteter inom organisationen

Det finns många pågående insatser gällande kompetensförsörjningsutmaningen inom organisationen. En övergripande kompetensförsörjningsplan görs regelbundet för att få en överblick av rekryteringsbehovet inom kommunen på sikt. Den nya funktionen inflyttningslots infördes 2023. Samma år startades en övergripande kompetensförsörjningsgrupp. Där finns representanter från alla förvaltningar. Gruppen kommer bland annat se över en årsvis planering gällande mässor och event. De kommer även arbeta vidare med SKR:s strategier gällande kompetensförsörjning. SKR:s nio strategier för kompetensförsörjning är framtagna som ett stöd för arbetet i kommuner och regioner. Strategierna handlar om att vara en attraktiv arbetsgivare, att hitta nya lösningar och om ett hållbart arbetsliv.

De nio strategierna är:

- Använd kompetensen rätt
- Förläng arbetslivet
- Prioritera arbetsmiljöarbetet
- Rekrytera bredare
- Stärk ledarskapet
- Stöd medarbetarnas utveckling
- Sök nya samarbeten
- Utnyttja tekniken smart
- Öka heltidsarbetet

Kalix är en av deltagarna i Luleåregionens kompetensförsörjningsgrupp där erfarenhetsutbyte och olika event genomförs. Socialförvaltningen har

KALIX KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
36(46)

Sammanträdesdatum
2024-03-11

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott

en Kompetensförsörjningsstrateg som hjälper och stöttar förvaltningen inom området. Arbetsgivaren använder medel från Omställningsfonden för att kompetenshöja redan anställd personal som en del med att säkerställa kompetensförsörjningen på sikt. Då flera av aktiviteterna/insatserna startats nyligen behövs tid för att se effekten.

Tidigare erfarenheter inom organisationen

Individ- och familjeomsorgen har tidigare provat särskilda lönesatsningar med individuella lönetillägg. De valde att avsluta dessa då det gav liten effekt på kompetensförsörjningen samt en upplevd känsla av orättvisa bland personalen. Detta medförde även en stor administrativ börda. Förslaget är att inte utreda detta vidare då flera andra insatser gällande kompetensförsörjning genomförs inom organisationen i dagsläget.

Beslutsunderlag

HR-chef Åsa Mohss tjänsteskrivelse den 15 januari 2024.

Kommunfullmäktiges protokoll, § 119/23.

Motion från Anders Hjärpe (M) och Linda Frohm (M) den 16 juni 2023.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

§ 34

Dnr 2023-00446 103

Motionssvar - Utmaningsrätt på kommunal verksamhet

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott rekommenderar kommunstyrelsen föreslå, att kommunfullmäktige beslutar avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Linda Frohm (M) och Sara Cave (M) föreslår i motion den 16 oktober 2023 följande:

"Kalix kommun ska vara en företagsvänlig kommun, där entreprenörer väljer att starta upp och driva företag. Svenskt Näringsliv gör årligen en ranking av företagsklimatet i kommunerna och 2023 hamnade Kalix kommun på plats 274 och det är skamligt.

Det signalerar tydligt att det finns brister i företagsklimatet i Kalix och att åtgärder måste vidtas för att förbättra möjligheten för företagande i kommunen. Att låta företag utmana kommunal verksamhet, genom att införa utmaningsrätt, skulle förbättra företagsklimatet i Kalix kommun och samtidigt bidra till att utveckla den kommunala verksamheten.

Syftet med utmaningsrätten är att pröva verksamheter som kommunen bedriver, både ur kostnads- och kvalitetssynpunkt. Utmaningsrätten ger den som vill driva en verksamhet åt kommunen på entreprenad möjlighet att utmana den kommunala verksamheten. När andra aktörer utmanar verksamheter som bedrivs av kommunen uppstår konkurrens, vilket leder ökad effektivitet. Därigenom kan kvaliteten höjas och kostnader hållas nere.

Utmanas en av kommunens verksamheter så ska kommunen utreda om det är tillåtet och lämpligt att upphandla just den specifika verksamheten. Kommunen kan då välja att anta utmaningen eller att avslå den. Även om en kommunal verksamhet upphandlas och drivs av ett privat företag så är kommunen fortfarande huvudman och har ansvar för verksamheten.

Det är med hjälp av skatteintäkter som kommunal verksamhet finansieras och vi ser det som grundläggande att de skattemedel som betalas in används på ett så effektivt sätt som möjligt. Så länge som en verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt med god kvalitet är det oväsentligt om det är en privat aktör eller kommunen som utövar verksamheten.

Att införa utmaningsrätt är ett sätt att förbättra företagsklimatet i Kalix, eftersom företag kan bidra med nya idéer om hur kommunal verksamhet kan utföras på ett bättre och mer kostnadseffektivt sätt. Det skulle också visa näringslivet att Kalix kommun har en positiv inställning till företagande.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Det är av yttersta vikt att vi inte går miste om den utveckling som sker i Norrbotten. Vi måste vara en attraktiv etableringskommun då vi visar att vi värnar det fria företagandet.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att kommunfullmäktige beslutar att

Att Införa utmaningsrätt på kommunal verksamhet."

Kommunfullmäktige har den 16 oktober 2023, § 162, beslutat lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Kommundirektör Maria S Henriksson meddelar i tjänsteskrivelse den 9 januari 2024, att utmaningen avser att någon lämnar ett önskemål om att en del av den kommunala verksamheten ska upphandlas eller säljas.

Den som vill driva en verksamhet åt kommunen på entreprenad har rätt att utmana den kommunala verksamheten.

Om beslut fattas att verksamhet ska utmanas måste detta göras enligt gällande regler. Den som har utmanat verksamheten har inga garantier om att få uppdraget utan kommer att konkurrera med andra leverantörer på samma villkor. Sannolikt ska lagen om offentlig upphandling (LOU) användas.

Den enskilda kommunen eller regionen utformar uppdraget, kraven och utvärderingskriterierna i förfrågningsunderlag och avtal.

Även om verksamheten upphandlas och drivs av ett privat företag har kommunen eller regionen enligt kommunallagen ett ansvar för att kontrollera och följa upp verksamheten.

Exempel - Nedan beskrivs hur "Regelverk för utmanarrätt i Kalix kommun" kan se ut.

De som anser att de kan driva en verksamhet bättre eller billigare än kommunen kan skicka en utmaning till kommunledningskontoret. Det kan vara företag, föreningar eller kommunens medarbetare.

Steg 1: skriv ett brev till kommunledningskontoret

Skriv ett brev där du berättar vem du är, vilken verksamhet du vill utmana, din erfarenhet av verksamheten. Skicka brevet till kommunledningskontoret.

Steg 2: Utmaningen prövas och utreds

Kommunstyrelsen gör en utredning om hur verksamheten kan konkurrensutsättas.

Steg 3: Kommunstyrelsen beslutar

Kommunstyrelsen beslutar om verksamheten ska konkurrensutsättas. Beslutet ska motiveras. Handläggningstiden för ett beslut är normalt 3-5 månader.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Steg 4: Kravspecifikation utarbetas

En verksamhet som ska konkurrensutsättas upphandlas enligt LOU, lagen om offentlig upphandling. Inför upphandlingen tas en kravspecifikation fram. Den beskriver hur kommunen vill att verksamheten ska drivas och villkoren för att kunna delta i upphandlingen.

Steg 5: Anbudsförfrågan

Anbudsförfrågan annonseras i tidningen och på kommunens webbplats. Både Du som utmanar och andra aktörer kan lämna in anbud.

Steg 6: Värdering av anbud

De anbud som har kommit in värderas enligt kravspecifikationen.

Steg 7: Avtal

Kommunen skriver avtal med den part som värderats högst i upphandlingen.

Undantag från utmaningsrätten

Undantagna verksamhetsområden är; myndighetsutövning, strategiska ledningsfunktioner och vad som enligt lag eller förordning måste utföras av kommunen med egen personal. I Kalix kommun är även skolor och förskolor, äldreomsorg i ordinärt och särskilt boende samt XXXX undantagna från utmaningsrätten.

Erfarenheter från kommuner som infört utmaningsrätten

Svenskt Näringsliv beskriver i ett antal artiklar kommuner som infört utmaningsrätt. Motiveringen för besluten är tämligen likartade.

I Bräcke vill de ge entreprenörer möjlighet att på ett kreativt sätt utmana kommunen i att bedriva verksamhet enligt säger Johan Look (M), dåvarande ordförande i Näringslivsutskottet. Sedan det infördes för tre år sedan har en skarp förfrågan inkommit, vilken gäller kommunens fastighetsskötsel. Nu är det upp till kommunen huruvida utmaningen ska antas och att upphandling ska ske. Man menar ändå att intresset från företagen finns.

2010 hade 34 av Sveriges 290 kommuner antagit utmaningsrätten. 2018 är siffran 37 kommuner. Kommuner som använder utmaningsrätten har utmanats 192 gånger, i genomsnitt 5 utmaningar per kommun enligt en uppdaterad kartläggning från Svenskt Näringsliv.

Studien visar också att 20 procent av utmaningarna accepterats av kommunen. Av dessa är det 67 procent som leder till avtal med extern aktör. (25 avtal totalt i hela Sverige under åren 2010-2018, reds anmärkning)

Vissa kommuner har utmanats i större omfattning än andra. Halmstad kommun, som införde utmaningsrätten 2008, har fått in 20 utmaningar inom områden som äldre- och lokalvård samt löneadministration. Höganäs, Ängelholm och Sollentuna har också utmanats ett stort antal gånger och antagit en del av utmaningarna.

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Att kommuner inte utmanas överhuvudtaget beror främst på bristande information och kunskap. Därmed riskerar kommunen enligt Svenskt Näringsliv att gå miste om potentiella förbättringar och effektiviseringar som kan spara resurser och pengar.

Sedan 2010 har 26% av kommunerna valt att ta bort utmaningsrätten. Andelen kommuner med utmaningsrätt har under åren legat på 12-13%.

En vetenskaplig studie

År 2013 genomfördes en akademisk studie av Örebro kommuns införande av utmaningsrätten som infördes i etapper sedan år 2008. ()
Som jämförelse tittade man också på Uppsala kommun. Studien har några år på nacken men med den långsamma utvecklingen av kommuner som har en fungerande utmaningsrätt och de få utmaningar som verkligen lett till upphandling/avtal gör att den förmodligen är högst aktuell.
Enligt studien framför de kommuner som valt att implementera utmaningsrätten värden som konkurrens, valfrihet, kreativitet, mångfald och lokal ekonomisk utveckling som argument till beslutet. Gemensamt finns även en strävan efter att öka konkurrensutsättningen inom respektive kommun. Utmaningsrätten troddes ha potential att generera just detta.

De uppnådda resultaten varierar dock kraftigt kommunerna emellan och undersökningar visar på att det inte endast beror på hur länge utmaningsrätten funnits i kommunerna. I stället ses det snarare bero på hur aktivt arbetet med marknadsföring och informationsspridning bedrivits. En majoritet, mellan 60 och 70 procent, av alla utmaningar som inkommer avslås och leder därmed inte till upphandling.

Den vanligaste orsaken till avslag är att utmanaren har för dålig insikt i den aktuella verksamheten. Ofta visar det sig att verksamheten antingen redan är utlagd på entreprenad eller att den inte är organisatoriskt lämplig för upphandling, alternativt att den innefattar myndighetsutövning vilket enligt lag inte gör det möjligt att upphandla.

Brist i seriositet och kvalitet i utmaningarna kan också vara orsak till avslag. Om utmaningen däremot är korrekt och upphandling genomförs vinner utmanaren upphandlingen drygt hälften av gångerna.

Det går att urskilja två kategorier som är mest populära att utmana, det första rör teknisk verksamhet och underhåll så som parkskötsel och lokalvård. Det andra rör verksamheter inom vård och omsorg, så som äldreboenden och hemtjänst, och en stor andel av de utmaningar som lett vidare till upphandling har berört just äldreomsorgen.

Förutsättningarna för en implementering av Utmaningsrätten utgår utifrån de tre aspekterna kunna, vilja och förstå. Det förstnämnda syftar till att besitta de rätta resurserna, såväl finansiella som personella, för att på bästa sätt realisera beslutet genom en implementeringsprocess. Men verkställaren behöver även förstå och vilja införa beslutet för att implementeringen i slutändan ska bli lyckad

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

Faktorerna till problematiken kan delas upp och analyseras utifrån tre kategorier; brister i substansen, det vill säga i beslutets utformning, brister i genomförandet och bristande legitimitet.

Till exempel kan problem uppstå om resurstilldelningen till verkställaren är för knapp eller om verkställaren anser beslutet olämpligt och därför vägrar implementera beslutet så som avsett. Implementeringsproblem kan även uppstå när de politiska besluten är vaga och motstridiga, vilket leder till en otydlig styrning. Vaga beslut kan dock fattas med flit av politiken om det främsta syftet inte är att uppnå en konkret effekt, utan i stället symbolisera en av politiken skapad mening och betydelse, s k symbolpolitik.

Örebro**Positiva röster inför införandet:**

- Viss verksamhet kan bedrivas av andra aktörer, vilket skapar större möjligheter för kommunen att ägna sig åt kärnverksamhet och myndighetsutövning.
- Skapar en möjlighet för utomstående aktörer att komma med förslag på vad de kan tillföra kommunen. I bästa fall framkommer nya idéer och förslag som kommunen aldrig reflekterat över.
- Många gånger finns en större utvecklingsdrift hos privata aktörer än inom kommunen,
- Nya synsätt och perspektiv kan uppmärksammas även inom de kommunala verksamheterna och den konkurrens som uppstår sätter även press på de egna verksamheterna att ständigt förbättra sitt arbete.
- Det leder i förlängningen till en allmän förbättrad kvalitet och en utveckling som annars eventuellt skulle ha uteblivit

Negativa röster:

- Konkurrensutsättningen framkallar oro i verksamheterna och bland personalen
- Utmaningsrätten anses dessutom leda till stora administrativa kostnader, då varje utmaning som inkommer ska utredas och beslutas om.
- En annan nackdel uppstår om upphandlingsunderlaget inte formuleras på ett korrekt och bra sätt. Kommunen riskerar då att genomföra en dålig upphandling på grund av dåligt formulerade krav och kriterier.
- Om en aktör som egentligen inte är lämplig vinner upphandlingen, resulterar det i negativa konsekvenser för brukarna då kontraktet mellan kommunen och aktören eventuellt måste brytas och ny aktör tillsätts.
- Arbete med konkurrensutsättning pågick redan i hög grad
- Viktig kompetens skulle gå förlorad
- Vinstkrav kunde generera avvikande arbetssätt (jmf Caremaskandalen)
- LOU riskerar att bli resurstung, både för kommunen som ska upphandla och aktörerna som ska lämna anbud
- Yttrande- och Meddelarfriheten för personal kan gå förlorad liksom förlorad anställningstrygghet, minskat inflytande samt uppsägningar

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott****Vad blev utfallet i Örebro?**

Det påbörjades aldrig någon nämnvärd marknadsföring av den nya möjligheten till utmaningsrätt. Trots det inkom det ett antal utmaningar. Två entreprenörer lämnade in varsin utmaning om att ta över **driften av Rådhusets café**. Den interna utredningen som tillsattes lämnade sitt utlåtande och bedömde att det inte var lämpligt för någon av de två aktörerna att ta över verksamheten. Detta på grund av att caféet inte gick runt ekonomiskt man såg inga möjligheter för aktörerna att vända den trenden. Arbetet med utmaningarna lades ner.

En annan utmaning rörde den **mätning som tekniska förvaltningen** respektive stadsingenjörskontoret bedrev. Besparingar på uppemot 30 procent, samt en bättre kvalitet på arbetet, utlovades om helhetsansvaret överläts. En utredning av utmaningen tillsattes och genomfördes under hösten. Där framkom att mätverksamheten återfanns i tre processer; fastighetsbildning, bygglov och geografisk information. Inom fastighetsbildning föreföll det uteslutet att överlåta driften, då den innefattade myndighetsutövning och inom geografisk information ansågs en utkontraktering innebära negativa konsekvenser på effektivitet och kvalitet. Endast inom bygglov fanns eventuellt positiva effekter att uppnå. Sammantaget ansågs dock nackdelarna väga över då "att bryta ut delar av mätningen skulle medföra att det blir än svårare att upprätthålla såväl beställarkompetens som effektivitet och kvalitet i den mätning som Stadsbyggnad ändå måste ha kvar". Beslut fattades om att avslå utmaningen.

Tre män lämnade in en utmaning gällande **stödboendet Slussen**. Deras ambition var att, tillsammans med platschef och medarbetare, skapa en stiftelse och ta över ansvaret för driften av verksamheten. De uttryckte också att verksamheten inte skulle drivas med vinstintresse. Programnämnd Social välfärd beslutade om att anta utmaningen. I och med beslutet avgränsades utmaningen till att gälla huvudverksamheten, alltså en av de sex delar som Slussen består av. Beslutet innefattade även att ge kommunledningskontoret i uppdrag att inleda en upphandling. Upphandlingsprocessen var vid utvärderingstillfället fortfarande pågående och de arbetade att ta fram förfrågningsunderlag, där specificerade krav och kriterier framgår, som ska ligga till grund för upphandlingen. I arbetet deltar en parlamentarisk grupp med en representant från varje parti samt experter på upphandling, verksamhetsföreträdare som vet hur verksamheten fungerar, ekonomer, jurister för att försäkra att processen går rätt till, avtalsskrivare samt handläggande tjänstemän och projektledare. Även facken är en viktig komponent i arbetet då byte av utförare, från kommunen till privat aktör, eventuellt kommer att ske. Detta medför viktiga frågor från fackens sida, så som vilka krav som ställs på den nya arbetsgivaren vad gäller kollektivavtal och huruvida en verksamhetsövergång ska ske, det vill säga att personalen som arbetar inom verksamheten idag följer med i bytet. Trots den komplicerade och utdragna upphandlingsprocessen är man förvånad att inte fler utmaningar kom in till programområde Social välfärd.

Örebro om utmaningsrättens framtid

Det faktum att det inte finns någon garanti för att den som utmanar kommunen också vinner upphandlingen ser man som en av anledningarna till det svaga intresset som hittills visats för utmaningsrätten. Osäkerheten om utfallet minskar incitamenten för

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

de privata aktörerna att lägga ner tid, energi och resurser på att formulera och lämna in utmaningar.

De flesta var vid utvärderingstillfället eniga om att utmaningsrätten i Örebro inte har givit de resultat som det på förhand spekulerades om.

Idag har Örebro kommun valfrihet för tjänsterna omvårdnad, fixartjänst, service, matjänst/lunchlåda inom hemvården samt för utförare av daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Uppsala, ett av de mer lyckade exemplen, har avskaffat utmaningsrätten

Uppsala kommun anges som det goda exemplet vid införande av utmaningsrätten tack vare satsningen på att tillsätta en processledare som specifikt arbetade med att implementeringen av utmaningsrätten skulle bli så lyckad som möjligt.

Enligt en sammanställning genomförd på uppdrag av Svenskt näringsliv stod Uppsala för nästan hälften av alla de utmaningar som inkommit till kommunerna med utmaningsrätt. Intresset för utmaningsrätten i Uppsala var som starkast under den närmaste tiden efter införandet. Fram till 2010 inkom majoriteten av utmaningarna, därefter har endast cirka fem utmaningar per år delgivits kommunen.

Idag har Uppsala kommun tagit bort möjligheten till utmaningsrätt och man har ett valfrihetssystem för tjänsterna vård- och omsorgsboende, hemtjänst och hemsjukvård samt daglig verksamhet.

Just nu testar Uppsala kommun en ny upphandlingsform av vård- och omsorgsboende. Äldrenämnden har tagit beslut om att starta en upphandling som reserveras för idéburna organisationer. Det handlar om vård- och omsorgsboendet Ferlin som idag drivs av Förenade Care.

Övrigt

Lag om fritt valfrihetssystem (LOV trädde i kraft 1 januari 2009), Lagen om Offentlig upphandling (LOU) har förändrats och Lag om upphandling av koncessioner (LUK trädde i kraft 1 januari 2017), dessa lagar har tillkommit vilket troligtvis också spelar en stor roll varför utmaningsrätten inte fått särskilt stor genomslagskraft i kommunerna.

Beredning

Inför beredningens analys skickades vi ut ett antal frågor till några kommuner som enligt Sveriges kommuner och regioner infört utmaningsrätt:

"Jag ser att ni i er kommun har Utmanarrätt. Vi diskuterar utmaningsrätt i min kommun och jag undrar om ni kan hjälpa mig lite genom att berätta hur det fungerar hos er. Styrdokumentet hittar jag på er hemsida men jag har några följdfrågor:

- Hur ofta kommer det in ärenden där man utmanar kommunen?*
- Blir det ofta beslut om att utreda och gå vidare till upphandling?*
- I de fall ni beslutar om upphandling, hur har resultatet blivit, är ni nöjda med hur det fungerar?*
- Har ni informerat i organisationen så att anställda är införstådda med att deras verksamheter kan bli föremål för utmanarrätten?*
- När en verksamhet ska avvecklas i kommunen för att utföras av en privat utförare, följer personalen med eller ska de avvecklas/omplaceras? Har ni någon förhandlingsordning för när det sker?*

**Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskott**

- *Har ni exempel på en extra lyckad utmaning som gått hela vägen till upphandling?*
- *Era egna erfarenheter positiva och negativa!"*

Endast ett svar har inkommit i skrivandes stund. Munkedals svar är talande för fler kommuner:

"Stämmer att vi har utmanarrätt. Vi har dock aldrig fått in något ärende så tyvärr kan vi inte svara på så många av dina frågor.

Kan ärligt säga att jag knappt själv visste om att vi hade utmanarrätt fören din fråga kom in och jag frågade min chef, så vi behöver bli bättre på att informera om detta i organisationen. Hoppas du kan få bättre svar från andra kommuner. Lycka till!"

Införande av utmaningsrätt är i högsta grad ett politiskt ställningstagande och det finns mycket att göra för att frågan inte bara ska bli symbolpolitik. Utmaningsrätten i kommunerna har lett till få utmaningar och ännu färre har gått vidare till upphandling och avtal. De en gång framgångsrika utmanings-kommunerna har lämnat utmaningsrätten men jobbar i stället med valfrihetssystem och ett tydligt uppdrag om konkurrensutsättning överallt där det är möjligt och lämpligt.

I det fall Utmaningsrätt ska införas i Kalix kommun behöver resurser tillskapas för information, processledare utses, stärkande av upphandlingsteamet och resurser för en ständigt pågående dialog med näringslivet.

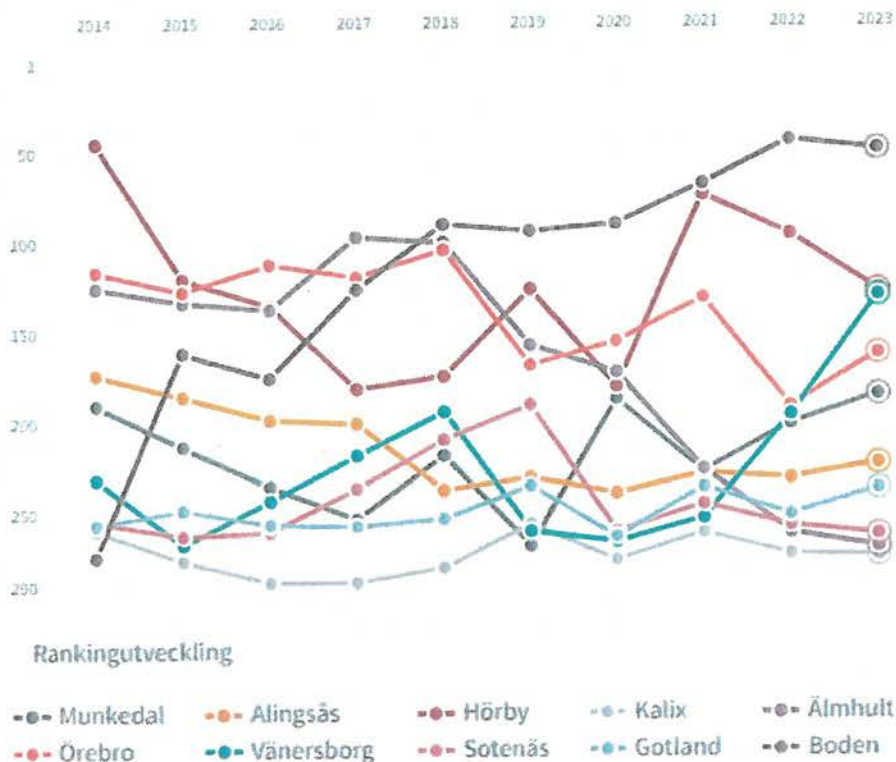
Även om alla resurser tillförs för att kunna införa utmanarrätten på bästa sätt har förmodligen tiden runnit ifrån utmanarrätten. En bättre, effektivare och tydligare metod för fler privata utförare torde vara att införa valfrihet (ex LOV) och ett än tydligare uppdrag till förvaltningarna att konkurrensutsätta alla verksamheter som lämpar sig för ändamålet.

Kommunstyrelsens arbets- och
personalutskottPåverkar antagande av utmaningsrätten Svenskt Näringslivs
kommunranking?

RANKING (KÄLLA: SVENSKT NÄRINGSLIV)

LADDA NER

Rankingutveckling 2014-2023

Munkedal, Utmaningsrätt sedan år 2008,

Alingsås, Utmaningsrätt sedan år 2011

Örebro Utmaningsrätt sedan år 2010

Älmhult Utmaningsrätt sedan år 2021

Vänersborgs kommun tillämpar för närvarande ej utmaningsrätt

Sotenäs Utmaningsrätt sedan år 2019

Region Gotland Utmaningsrätt sedan år 2019

För jämförelse: Boden och Kalix

Statistiken visar inget tydligt samband mellan utmaningsrätt och näringslivsranking. Det förklaras troligen dels av de långa processerna från utmaning till upphandling, dels av att det utmanande företaget/föreningen inte garanteras få göra jobbet trots att man utarbetat ett koncept i utmaningen utan får konkurrera med andra företag. Det skapar säkerligen ett missnöje och besvikelse. Eftersom många kommuner brustit

KALIX KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
46(46)

Sammanträdesdatum
2024-03-11

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott

i information och förankring i den egna organisationen är utmaningsrätten i många fall en pappersprodukt.

Förslag till beslut

Beredningen föreslår med hänvisning till ovanstående utredning att inte införa utmanarrätt och att motionen därmed avslås.

Beslutsunderlag

Kommundirektör Maria S Henrikssons tjänsteskrivelse den 9 januari 2024.

Kommunfullmäktiges protokoll, § 162/23.

Motion från Linda Frohm (M) och Sara Cave (M) den 16 oktober 2023.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande